

PERŽVALGA.

Rygoje tveriasi progresyviškų gaivalų kuopa. Joje dalyvauja, kaip ir pereinamais metais, progresyviškieji elementai visų Rygoj gyvenančių tautų, tarp jų ir lietuviai.

— Neseniai uždengtieji latvių laikraščiai „Beedris ir Deena“ kiekviename numeryje talpina žinias iš Lietuvos po antgalviu „Lietuva“. Žinios paimtos iš „Naujosios Gdynės“. Latviai, ypatingai kairieji, labai interesuojasi Lietuva, tuo tarpu jų laikraščiuose, išskyrus žinias iš Lietuvos, jokių straipsnių apie lietuvių gyvenimą nėra. Tokios žinios negali supažindinti jų su Lietuvos padėjimu, veikiančiomis partijomis ir tt. Gaila, kad neatsiranda žmogaus, kurs galėtų, išskyrus žinias, varyti ir straipsnius, kurie daugiau duotų latviams žinių apie Lietuvą. („V. Ž.“).

— Senapilėj (Suvalkų g.) per pradžia J. Griniuvienės, L. Ciplijansko, V. Milčinskiutės ir K. Griniaus, susitvėrę nauja draugija „Šviesa“, kurios tikslas — „platinėti apšvietimą ir kelti kultūrą tarp Suvalkų gubernijos gyventojų“. Draugija tiems dalykams steigia mokyklas, vakarinius kursus arba pamokinius, mokslinius pasikalbėjimus ir lekcijas, knygynus ir knygų pardavimus, daro vakarus ir spektaklius, leidžia knygas ir kitokius spaudinius, platina naudingas knygas, laikraščius ir kitus spaudinius, šelpia einančią mokslus jaunuomenę. Prie draugijos gali prisidėti vyrai ir moters. Draugijos tvarka — progresyviška.

— Senapilės pavieta susitvėrė, ką jau minėjom, „Senapilės Ukininkų Draugija“, kurios įstatymai apgarsinti „V. Ž.“ Draugija pirmėiviška; tikslas gana platus.

— Mokytojas Klimaitis 3 savaites sėdėjo arešte, adminis-

tracijos (be teismo) nubaustas už agitaciją tarp Veiverių (Suvalkų g.) mokytojų seminarijos mokinių. „V. Žinios“ girdejo, kad tokios pat bausmės laukia da keletas mokytojų.

— Rygoje, kaip praneša, tulas Jakavičia ketina išleisti satyrišką laikraštį, vardu „Juokdarys“. Tai mūsų rašliava turės jau du satyrišku laikraščiu, beveik pavymui atsiradusiu: „Dilgėlės“ išeina Amerikoj, o Latvijoje ketina išleisti minėtasis „Juokdarys“.

— „Naujoji Gdynė“ jau turbūt sustojoėjus, bent tuo tarpu, nes jau nuo 20-to num. mes jos negaunam. „Kova“ rašo negaunant nuo 23 num., taigi nuo 3-4-rių savaitių. Iš Lietuvos apie tai jokios žinios da nėra.

— „L. Ukininke“ patilpo apgarsinimas, kad Vilniuje pradės eiti kas dvi savaiti naujas laikraštis „Lietuvis“, pašvęstas „visuomenės, mokyklos mokytojų ir apšvietimo reikalams“. Redaktorius leidėjas — dr. J. Basanavičius.

Kaip žinoma neperseniai buvo rašoma, kad dr. Basanavičius su kitais tautiečiais rengiasi išleisti laikraštį „Lietuvij“ dzukų tarpe; bet dabar garsinamasis „Lietuvis“ matomai nebus dzukišku laikraščiu, kadangi pašvenčiamas visuomenei ir mokytojams.

— Per 2 pastaruosiu (1905 — 1906, iki spalio mėn.) metu nuo skerdynių Maskolijoje nukentėjo 159,101 žmogus (Odesoje — 67,506, Ekaterinoslave 22,142). Užmuštų — 937 žm. Nuostolio išviso 51,094,705 r.

— Iš Brooklyno praneša, kad pereiną pėtnyčią atvažiavo iš Europos antras L. S. D. Partijos atstovas Pijus Grigaitis. Del tos progos bus prakalbos 2-ą dieną kalėdų Gergino saleje, vakare.

„Vienybės“ skaitytojai, teiks užsimokėti užvilktą mokėstį ir atnaujint ant ateinančių metų prenumeratą.

Iš Lietuvos.

Panemunės valsč., (Suvalkų gub., Senapilės pavieta) Tamsesnių žmonių, kaip Panemunės valėčių, gal mažai kur yra: jau tas pakaktinai liudija, kad visame valsčiuje išrašoma tik keli laikraščiai. Kaip tamsūs žmonės, tai ir vadzioja juos visi, kas tik nori, iš vienos pusės valdzia ir jos šalininkai, o iš antrosios šiek-tiek jau apsi-trynę „žmonės“. Juo tamsiausie kalmai, juo vargingiau gyvena. Teip, Arlaviškės, Slobada, Silėnai, Mozurai yra tamsiausia panemunė, ir ištikrųjų tenai vargingiausiai ir gyvena. Tik vieną vargą tegali ir pamatyti: gričios sulužę, suirę, o vidun baisu ir užėti. Čia rasi visokius įtikėjimus, „zabobonus“, burtus, velnių pasirodymus po tiltais, užkeikimus nuo kirmėlės įkirtimo, užraganavimus ir kitas panašias senovės laikų liekanas. Čia dar pasiliko atmintys reikalingumas pilis pilti, ką liudija sekantis faktas. Vaziuojant nuo Panemunės per didelį šilą į Pilioną yra raistelis, vadinamas Bajoriaužiū. Tenai užmušę kadais kokį-tai bajorą, pas kurį manė rasti 300 rub., o rado tik 3 skatikus. Tą bajorą teip išpalaidojo toj vietoj, o nuo to laiko kiekvieno pravažiuojantis ar praeinantis butinai turį ką nors numesti paskirtoj vietoj: kas sąują šiaudų, kas šaką, kas autskarą, kas ką gali; dėlto su laiku susikraudavo labai dideli laužai, kuriuos budavo žinoti laike sudeginti, tik paskutiniu laiku jau labai žymiai sumažėjo, bet dar galima patėmyt tą sumetimo vietą. Daugiausia mētydavo iš Vilniaus gub. vaziuojantieji į Kauną užnemuniečiai. Paskutiniaisiais metais labai sumažėjo jau toks tikėjimas, bet dar ir dabar yra daug tokių senių. Tą „perkuno kulka“ (akmenėlio kirvuko) patrinimu

gydo visokias ligas, dėlto už tokius pinigus neparduoda ir laiko už šventą daiktą. Nors laleiskim yra ir kiti „daktarai“, kaip garsingas Krištopas (rodos pravardė Radziunaitis), pas kurį iš visų kampų vaziuoja žmonės, bet jisai gydo „šaknelemis“ ir „šaltu vandeniu“. Kitą sykį buvo rauplių epidemija, tai kaip pradėjo gydyt šaltu vandeniu rauples, tai ne vieną nugydė į „beržynę“ (į kapus), o iš proto išėjusius, tai paleidžia į girią, tai bobos vakare nosį bijo iš gričios iškišt; bet tas buvo pirmiausias, keli metai atgal, o dabar Krištapo garbė jau nupuolė ir mažai te sigirdi, matyt jau nuseno. Yra dar kitas garsingas „daktaras“, tai pirmiausias gyvenęs girioj (Obelinėj) Antanėlis. Kuomet Obelinėj buvo garsus vagių lizdas, vagiui Lakovičiui vadovaujant, tai Antanėlis užsiimdavo burimu kortomis. Keno pavogė arklius, tai tuoj žmonės bėgdavo pas Antanėlį ir tas tuoj išburdavo, bet ant kortų reikėdavo padėt nors 3-ketvirdales arklių vertės, bet kuomet Lakovičių išsiuntė Sibirą, tai Antanėlis pametė burimą kortomis, o užsiėmė gydymu.

Kaip tik pradėjo gydyt, tuoj pasidarė garsus „daktaras“. Bet kaip jis gydė?... Jisai viską girdi per augštinį, nuli pa žemėn ir įėjęs į gričią prieina ir sako:

— „Tu esi iš tenai ir tenai: Tau sopa tokią vietą ir nuo tada“. Tai boba ima ir nusi-gasta, tik ir gali pasakyt, Oj tu Dievuleliau!... rankas susiima ir, žinoma, įtiki, kad tai yra stebuklingas daktaras; teip tarp prastuolų ir pragarsėjo, bet išmintingesnieji dabar tik turi pasijuokti nors iš ko. Paskutiniam laike jau labai mažai kas įtiki ir neina gydytis pas stebuklingą daktarą „Antanėlį“.

Udrija, (Kalvarijos pav.).

Lapkričio 18 d. šių metų pasimirė a. a. mokytojas Petras Bendorius, autorius „Vaikų Žvaigždutės“ ir „Trumpo aritmetikos uždavinyno“.

Plungė (Telšių p.). Tamsu — da vis nešvinta. Neperregiami tamsybės debesiai dar vis tebelaiiko apgulę šį Žemaitijos kampelį. Per siauras ir neskaitlingas tų debesų prošvaistas tik kur-nekur nedrasiai prasimuša silpni šviesos, laisvės spinduliai, pranašaudami, kad nepoilgo jau ir čia „prašvis laikai, užgims darbai, išauš nauja gadyne“. Bet dabar čia dar tamsu, didžiūma žmonių giliai miega, nors jau ir arti rytas, ima palengva brėkšti, balsiai jau gieda laisvės gaidžiai... Čionykščiai žmonės netol dar nužengę proto keliu nuo kudikystės lopšio. Visuomeniški, tautiški ir politiški reikalai mažai ką interesoja. Iškalno atspėdamas, kad „apsištietusieji“ būtų didžiai nepakakinti, jeigu aš juos apeičiau neužtėmijęs, neiškyręs iš eilės netoli nužengusių nuo lopšio kudikystės, taigi ir darau čia nedidelį išėmimą. Nemažai čia yra ypatų, „apsištietusių“ su prilipdytomis uodegomis „ski, icz“. Bet ne viena uodega rodo jų gerą apsištietimą; kai-kurie net moka čeveruot lenkiškai ir apie ką nors svarbesnį visuomet tarp savęs poniškai kalbasi; bet ne visi, žinoma, tokį augstą apsištietimą gali pasiekti — daugelis pasikakina tik reikalingiausiais prismokais: „dzin dobri, dobri večer, dzenkuja“... Tai gi užganėdinęs „apšvietuosius“, galiu grįžti vėl prie prastų žmonių. Po šį kampaną Žemaičių siaubia baisi epidemija-girtuoklystė. Tikėjimu, augščiausiu čionykščių žmonių idealu yra „šnapšės butelka“. Šventadienyj ar turgaus dienomis apie monopolius duzgia burių-bureliai senų, jaunų, merginų, vaikinų;

aukos Ragučiui gausiai plaukia, „butelkos šnapšės“ džiute — džiusta. Ir kaip žiuri į tą kunigai? Ne perlabai jie tuo piktinasi (tai ne bedievystė): per pamokslus išvadys latrais, pijokais, pagrasys pragafu, raguotais velniais ir viskas, o žmonėms tas tai ne didžiausias daiktas: jau jie prie to pripratę, kaip jautis prie rimbo. Man rodos, kad kunigai galėtų kovoti gana pasekmingai su ta žmonijos nelaimė, užtektinai rastų vaistų, kad išrauti ją iš šaknų. Girtuoklystė nė kiek nesimazina čia, bet josios bangos vis smarkyn ir smarkyn užia, o gydytojai dievobaimin gai tyli, neduoda gerų receptų, nebenurodo tikrai gelbstančių vaistų. Tiesa, yra Plungėj 2 dvasiški vaistinyčiai (2 knygy nu), bet abi mažos vertės. Parapijinis knygy nas-skaitykla pripildytas daugiau „Kataliko“ ir „Šv. Kazimiero“ išleidimais ir, kiek yra žinoma, neperpla čiau veikia, nors ir kiekvienas gali iš jo naudotis, įmokėjęs per metus 50 kap. Knygy nas — parduotuvė p. B. taip pat ne turi daug kuo pasigirti. Šisai knygy nas vienam kambaryj su pardavykla vynu, saldžių degtinių, tabako išdirbinių. Pamatę žmogus ant lango išstatytas knygas eina krantuvėn nusipirkti kokią-nors tinkamą knygelę, bet pamatę viduj tiek Ragučio mylistų, kurių kvapai taip jautriai ima kutent gomurį, užmiršta apie tikrąjį tikslą atsilankymo ir ima teirauties „ponalio“ apie kainas saldžiųjų, bet patyręs, kad jos nepal jo kišenių, pakasęs pakaušį, nurijęs seilę, eina laukan. P. B., matyt, nori drauge tarnaut 2 ponams-priešams: apšvietimui ir girtuoklystei, tik kas-žin ar tai galimas daiktas?

Eisiškiai (Vilniaus gub., Lydos pav.). Neseniai teko man apsilankyti Eisiškiuose. Čia aš, žinoma, koipo žingeidus

keleivis ir savo krašto mylėtojas, netingėjau savaip pasidaruoti. Todėl, pasitaikius teip patogiai progai, aš išvėikščiojau gan greit visą Eisiškių parapiją skereai ir išilgai. Teip man bekeliaujant iš kaimo į kaimą tikosi girdėti ir patirti daug ko įdomaus nuo vietinių žmonių. Tarp kitų, mažesniai teuzimančių mūsų visuomenę žmonių, štai ką apsakė man tos parapijos žmonės. — Ar Tamista, sveikas girdėjote ką apie mus Mackiškius-Poleckiškis. Aš, nežinodamas kur jie yra, labai nusistebėjau tokiu jų užklausu. Žmonės, matydami mane užsimančius, ėmė man savaip aiškinti. — Mat, sveikas, tarė jie, Poleckiškiai yra tai didelės mūsų parapijos kaimas, stovintis prie pat vieškelio, einančio iš Eisiškių Verėnavon. Ten yra, sakė jie, kapinės, valščiaus mokykla, kurioje tebesėdi dar rusė mokytoja, o mes norėtu ėmė, kad mūsų vaikai joj būtų mokomi lietuviškai ir „ruskai“. Bet kadangi Poleckiškiesiems esanti aiščiaus Butrimonių bažnyčia už Eisiškių, todėl jie nori ten prisijungti, nes to noris ir Butrimonių klebonas, o Eisiškių kleb. kun. Gintautas nenoris jų atiduoti, ypač dėlto, kad tas kaimas esąs „bagotas“. Iš čia, sako jie, ir kilo nemažas ginčas tarp mūsų kunigėlių. E tą, mat, nujausia ir užuodė „Polščios“ misijonieriai. Kas jie tokie, sako žmonės, mes nežinome, ledokas juos žino. Tačiau vieni spėja, kad tai koki ten „Marijavitai“, kiti gi samalioja, buk jie esą Mankietininkai. Tie Maravitai-Mankietininkai apsilankę iš pradžios spalio m. šių 1906 m. ir Poleckiškiuose, kame ant prašymo tenykščių bobelių atlaikę jie „želoną naboženstvą“ ant vietinių kapinių už dušias jų tėvelių-motėlių.

Kvailos bobelės sumetusios dar pinigų apie 30 r. Teip pa-

sipelnęs ir nukirpęs gana šiltas vilnelės mūsų paikių Lietuvos avelių, anas „Polščios“ apgavikas nubrazdėjęs toliau Eisiškių linkon.

Išklauseš aš su atydzia tokį širdingą jų apsakinejimą, buvau žingeidus suzinoti, bet kartais nežino apie tokius daiktus jų džiakonas, kn. Gintautas. To man vienur-kitur paklausius, žmonės atrėžė: „ledokas jį žino“. „Šiaip, sako jie, mūsų džiakonas Gintautas yra labai ciekavas“. Jis mus labai klausinėja ir per „spaviednių“ ar kartais mes ne esame lietuviams ir ar nesimokome lietuviškų poterių, kaip dabar mums „Čerius pazvanijo“. O gelbėk dzevuliu išsitarti mokant lietuviškai dudenti, tai jis užduos tokią „pakutą“, kurios ir mirši neužmiši: jis lieps ir kryžiumi gulėti, ubagus maldyti, į skarbinę pusrublaitį įmesti, ir ant „polskų gazetų“, „učiliščių“, ir misijonierių dėti pinigų, kad tik kaip nors prikelti „Polščių“. Tam tikslui pasiekti, sako jie, mūsų džiakonas Gintautas siuntinėja į visus lietuviškus kaimus savo mergas, kad mus ir mūsų vaikus „ponevaliai“ mokintų lenkiškai; nes girdi, sako, kas „polskai“ nemokės, tas negalėsias buti išganytas, todėl mus tos jo mergos teip ir mokina katekizmo ir „polskos“ istorijos, kad negalima buti išganytu be „Polskos vieros“ ir be žinojimo „polskos“ istorijos. — Kitur vėl man žmonės apsakinejo, kaip kun. Gintautas ir jo mergos davinėjančios žmonėms ir „gvaltu“ brukančios skaityti „polskas gazietas“, kaip antai: „Przyjacieli ludu“, o ypač „Kurjer Lit.“. Čia aš paklausiau jų kodėl jis teip daro, kodėl jis neduoda nė vieno jum lietuviško elementoriuko? Ant to jie man atsakė: „mat, sveikas, džiakonas mums teduoda vienas lenkiškas dėlto, kad „polska mowa“ esanti šventa, o lietuviška pa-

goniška, kamiška muzikiška; aš, sako jis, paeinu iš giminės „Polščios“ karalių, todėl ir jus noriu padaryti „Polščios abavateliais“. O antro vėl, kad „polskas gazetas“ ir patsai vyskupas leidęs ir liepęs išleidi- nėti ir platinti tarp žmonių. Todėl žinokite, sako mums kun. Gintautas, kad „polska gazeta“ yra vistiek, kaip ir kokia šventa knyga, nes vis, kas ten „drukavota“, esanti „šventa prauda“.

Čia aš pertraukiau jiems pasakojimą ir paklausiau: „Nugi, ar Tamistos skaitėte „Kurjer Lit.“ N. 202 ir kas ten parašyta“. Ant tų žodžių jie suklego visuotinu. „A, jei sveikas, kur neskaitysi, kur neskaitysi“. Tą numerį, tęsė jie, patsai diakonas ir visos jo mergos mums kiekvienam brukte brukto ir liepė išsimokinti beveik ant „pometies“ (atminties), ypač dėlto, kad ten patsai Gintautas aprašė mūsų parapiją“. Čia aš jų vėl paklausiau: „nu gi pasakykite man, ar jums patiko tas diakono terliojimas ar ne?“ Ant tų žodžių jie pradėjo slapstyti, lysdami vienas už kito, tik kurie—ne kurie truputį drąsesni labai liustaudami traukė toliau: „mat, sveikas, melas ir melagingas išgyrimas patsai savęs, ypač viešai laikraščiuose, negali mums rodos, pasidaboti niekam, ne tik mums praštiesiems muzikėliams, bet pripratusiems žebelė gaudyti ir melus skaityti kitiems žmonėms. Rašydamas tokį „čystą“ melą, mūsų kun. diakonas meluoja visiem to laikraščio skaitytojams, už ką netik pati „gazeta“ liko mums pasibiaurėjimu, bet ir patsai diakonas „nutrotijo šlovę“ ir garbę netik mūsų akyse, bet ir visų žmonių. „Juk gi anas rašo, sako jie, buk mūsų parapijoje jau nebelikę nė vienos lietuviškos „ulyčios“. Tuo tarpu visudiedieji kaimai, kaip antai: Dailydai, Purvėnai, Viežonys, No-

vosedai, Žuklonys, Dainava, Prudeliai, Lebedninkai, Poleckiškiai ir kitos su daugybe išmėtytų po visą parapiją viensėdžių supranta ir tebedužena savo prabočių lietuviška kalba“. „Toliaus, sako jie, kun. Gintautas parašė melagystę, sakydamas, buk jis sutinkas ir gyvenas „zgadoje“ su mumis visais, bet kaip mes galime, skundėsi jie, su juo sugyventi, kad jis mūsų ir mūsų kalbos nekenčia, kaip žydas kryžiaus. Todėl mes ir laukiame diena po dienos, kad jis kuo greičiausia išsinešintų iš mūsų parapijos, ypač dabar po jo aprašymo tokių melų“.

Matote, skaitytojai, kas gir-dėti ant margo svieto, ypač dabartiniuose liuosybės laikuose. („Vil. Žin.“).

Szveksznos parapijos sindikatas.

Perspauzdiname tą straipsnį iš „Lietuvos Ukininko“, apie parapijos sindikatą, kadangi toks sindikatas tik, turbūt, pirmą syk yra sumainytas Lietuvoje.

Švėkšnos 1) valstiečių kuopelė pavedė savo komitetui išdirbti įstatymus apie parapijų valdymą, ir „Lietuvos Ukininke“ atspauzdinti. Tapo sustatyti toki įstatymai.

1) Prie Švėkšnos bažnyčios tur būti įkurtas sindikatas, susidedantis iš 12 vyrų — maršalkų, bažnyčios turtams valdyti.

2) Šie 12 vyrų tur būti pačiu žmonių, o ne vieno klebono renkami.

2) Sindikatas valdo visą bažnyčios turtą: judinamą — bažnyčios išdą, ir nejudinamą — bažnyčios turtus, bažnyčios žemę.

4) Bažnytinis turtas susideda iš dabar esančio turto, paaukavimų ir užmokesnių už bažnytines apeigas.

*) Raseinių pav., Kauno gub. R.

5) Iš bažnytinio turto sindikatas apmoka paskirtas algas klebonui, kamendoriams, altaristoms ir kitiems bažnyčios tarnams.

6) Už tai kunigai, be atskiro primokesnio, lygiai visiems turi dykai suteikti krikštą, sužadavimą ir palaidoti kiekvieną mirusįjį su visomis bažnytinėmis apeigomis.

7) Už iškilmingas pridedėkas prie minėtųjų punkte 6-me bažnytinių apeigų primokama skyrium ne kunigams, bet sindikatui.

8) Už kitas bažnytines apeigas, ne už išpažintį, sindikatas paskiria mokesťį (taksą).

9) Pinigai už mišias, atminimus ir kitas bažnytines apeigas, teipogi ir kalėdos, eina ne į kunigų kišenių, bet į bažnyčios išdą, kuriuo valdo sindikatas ir iš kurio, kaip pasakyta punkte 5-me, mokama algos klebonui, kamendoriams ir kitiems bažnyčios tarnams.

10) Klebono žemę (fulvarkus) valdo pats sindikatas; bažnyčios žemę sindikatas nudiirbdina ar samdininkais ar su pagelba parapijonų.

11) Bažnyčios fulvarko arkliai tur būti patarnavimui neturtelių—katalikų, jeigu reikia jiems kunigą ar daktarą nuvežti. Jeigu klebonas priešinsis įvedimui sindikato, kuopelės susirinkimas nutarė nebeduoti klebonui kalėdų. Kuopelės susirinkimas dar nutarė prašyti visų lietuviškų laikraščių, kad platintų susipratimą apie reikalingumą prie bažnyčių sindikatų. Susirinkimas pripažino, kad tokie sindikatai pratįs žmones prie savyvaldos, o kunigai (pvz. kun. Jarulaitis) nebesakys, jog mūsų žmonės dar esą nedaugę lig savyvaldos, autonomijos.

Švėkšnos valstiečių kuopelės komitetas:

Antanas Barsiukas
Petras Daugrilla, Šėškas.

Amerikoj už tokius sindikatus eina kova tarp R.—katalikų kunigų, tariant vyskupų ir parapijonų. Dvasiškija toje kovoje nenusileidžia ir neišsizada gaspadoravus parapijose, net nepaisydama ant tokių skerdynių, kaip tai atsitiko Philadelphijoje, Chicagoj ir kaip dabar prie to eina Scrantone, — vis tai tarp lietuvių, neminint tokių pat riaušių atsitinkančių ir tarp kitų tautų katalikų Amerikoje.

Gražus tai dalykas savyvalda visokiame draugijos gyvenime, bet tveriant Lietuvoje parapijų sindikatus, Lietuvos inteligentai ir laikraščiai, užsiimanti tuo klausimu, turėtų politiškam akim, t. y. plačiau ir toliau, žiurėti, kad tų „sindikatu“ pasekme nebutų panašios parapijų skerdynės.

Klerikalizmo nuopuolis Ispanijoje.

Dienraštis „Herald“ parodo, kokius Ispanijos valdžia išleido įstatymus tikybinėms organizacijoms ir vienuolinėms. Tie nauji įstatymai maždaug taip skamba:

1. Jokia tikybos įstaiga negali but įkurta be parlamento leidimo.

2. Valdžia turi sušelpiti kiekvieną tikybinės bendrovės sąnarį arba zokoninką, pamečiusį savo draugiją ir atsizadėjusį apžadų.

3. Tiesų ministeris turi tiesą atimti tiesas kiekvienai įsikurusiai įstatymu keliu, krikščioniškai draugijai, jeigu pastaroji užkenktų dorai arba viešam ramumui.

4. Ministeris kuoveikiausiai turi peržiurėti seniau duotas tikybos įstaigoms tiesas ir nelegališkąsias panaikinti.

5. Tikybinės bendrovės, kurių nariai yra svetimų valstybių piliečiais, ar kurių perdėtiniai gyvena užsieniuose, turi but panaikintos. Valdžia turi

tiesą daryti krata vienuolinėse (klioštoriuose) be leidimo bažnytinės vyriausybės.

6. Tikybinės įstaigos neturi tiesos suvartoti turto kitokiems tikslams, kaip tik tai tiems, dėl kurių buvo įkurtos.

7. Pinigų sumos, organizacijos sąnarių įneštos ir kitokios aukos, bus pilninteliai apribėtuotos.

8. Visoki turtų aprašymai arba dovanos, prieš mirsiant suteikiamos vienuolinėms arba šiaip tikybinėms įstaigoms, ar tai per testamentą ar per kokią nors tarpininkystę, formaliskai užginta.

9. Tikėjimiškos bendrovės, užsiimančios vaizba (prekyba) arba pramone, turi mokėti reguliariškai mokančius.

10. Įstatymai, sulyg panaikinimo tikybinių įstaigų, bus išleisti.

11. 1887 m. įstatymų surašas, lytintis tikybinės įstaigas, įeina į jiega.

Prie to pridėjus, kad civiliški šliubai, vieton bažnytinių, jau yra įvedami, tai iš visko bus aišku, kad katalikų bažnyčios politika — klerikalizmas sparčiai eina silpnyn Ispanijoje, kur jis iki šiol iš senovės kuotvirčiausiai laikėsi. Iš to matyt, kad Ryminių katalikų bažnyčioje netolimoje ateityje turės būti įvestos, noroms-nenoroms, didelės, pamatinės reformos (permainos). Atminus, kad bažnyčia visur yra atskiriama nuo viešpatystės (Prancuzijoje tas jau įvyko, Ispanijoje ir Šveicarijoje vykinama, Italijoje ir Maskolijoje eina ton linkmen judėjimas), tai matyt, kad klerikalizmas (kunigijos valdžia) sparčiai puola žemyn.

Amerikos revoliucionierių atsisaukimas.

Brangūs Draugai: — Ar gi neįtėmijote, kad šiandien Amerika turi dvi feodališkiausias

ant svieto įstaigas? Męs nurodom Amerikos armija ir Amerikos laivyną. Drausmė šitose įstaigose tokia aštri, kad paveičia šias įstaigas į galinčiausią ir nuolankiausią kapitalistų kliaios įrankį. Lengva sau perstatyt, kokią blėdį šitodvi įstaigi padarytų darbininkų kliausiai, jeigu dabartinė revoliucija priimtų grozojančią kapitalizmui išveidą. Armijos ir laivyno vyrai yra išlavinti mūšti žmones be mažiausio svyravimo vien tik oficieriams paliepus, o tankiai net ir paliepiamo nelaukia, jeigu tik nujaučia, kad iš štabo atėjo panašus prisakymas.

Tai yra ne pažvalga bet tankiai patirtas faktas.

Atminkit, kaip amerikoniški raiteliai, Pietiniuose Filipinuose išmūšė vyrus, moteris ir vaikelius; kaip varė anglekaišius iš Kolorados su negirdėta nuozmybe; kaip pliekė nekaltus San Francisco piliečius tuojaus po žemės drebėjimui; viskas tas turėjo primint proletarijatu, kokis pavojus grimoja darbininkams nuo geležims ir ugne apsišarvojusiu galvažudzių. Šio krašto laikraštija, valdoma kapitalistų, vietoje peikti tokius žveriškus, pagiria ir ploja; mat kapitalistų kliaios tokia politika, kad savo turtus stato augščiau žmogaus gyvybės; tokia jų politika buvo visuomet, tokia visuomet ir bus. Nuozmus išmušimas Prancuzijos proletarų po Paryžiaus komunos, skerdynės ant Nevsko Prospekto Peterburge ir kitos nesuskaitomos žudynės visuomet parodo, kad kapitalistų kliaios politika yra liejimas kraujo ir užmušinėjimai.

Seniai jau tapo pripažinta, kad valdovai ir kapitalistai (vienas ir tas pats) iškelė pavienio žmogaus nuosavybę ant žmonių gyvybės. Išsitarimas Debs'o: „Niekas nėra teip pigus kaip žmogaus mėsa ir kraujas”

tapo vyriausiu darbininkų kliaioje priezodžiu. Žmonių gyvastis, žmonių skurdas ir žmonių kentėjimai kapitalistui visai nerupi; jam apeina tik tai jo privatiškas lobsis. Tas jau teip tankiai buvo prirodinėta, kad čia nebereikalingi joki pa-vyždžiai. Na, o socialistų partija atvirai pripažįsta, kad ji nori perimti visus išdarbysčių kelius. Nesislapstydami už krumų tiesiai pasakom, kad męs, darbininkai, norim pilno vaisiaus iš savo darbo ir męs rengiamės jį apturėt; toliaus męs supratom, kad męs tolei neįgysime, pakol dabartinis surėdymas stovės. Norint permainty surėdymą prisieis atimt visus išdarbysčių kelius nuo pavienių ypatų ir atiduot juos vartojimui ir naudojimui visos žmonijos. Ar jūs manote, kad kapitalistai tą pamėgs? Ar jūs mislinate, kad ramiai užsilaukys ir perduos savo nuosavybę įstatymiškams arba extra-įstatymiškams budams? Ar gi galima, kad tie, kurie turi teismus, legislaturas ir išpildomąją valdžios galybę, nepanaudotų tos galybės apgynimui savo nuosavybės? Jeigu jūs mislinat, kad pasiduos be kovos, jūs esant — prabodykit už atvirumą — idijotai. Visuose laikuose, seniau ir dabar, jie pavartojo visas valdžios pajiegas atsiekimui savo tikslų ir, abejonės nėra, kad ir ateityj teip darys.

Nuduokim sau, jog socialistų balsai ims kapitalizmui grumot pavojumi, — o tas ne užilgo atsitiks. Ar gi mūsų teip vādidama „konstitucija” apgys darbininkus, kurių tiesas kapitalizmas ims visaip siaurint? Nė trupučio! Tuomet čionais, kaip ir Rusijoje, vienintėlis ginklas darbininkų kliausiai bus likęs, tai — visuotinas streikas paremtas ginkluota revoliucija; ir tokiam karte mūsų laimėjimui viltis remsis ant armijos ir laivyno, kurie visuotino sukilimo

laikė pereis į darbininkų pusę ir atsikreips prieš savo dabartinius valdovus.

Ar tai ne puikus bus šmotelis poetiškos teisybės, kad kapitalistų kanuolė; atsikreips prieš juos? Ir tas galima bus padaryt, kadangi tai jau nesykį buvo padaryta.

Armija ir laivynas ima savo stiprybę nuo darbininkų kliaios. Kareivis ir jurininkas yra darbininkai; tankiausiai jie esti surinkti iš žemiausių industri-jinių išslavų ir netenkinų ateivių; tarpe jų, priedan kas augščiau pasakyta, yra keletas augštesnių mokyklų studentų, klerkų, etc.; kurie prieš įstojimą armijon negalėjo daturėt smarkios ekonomiškos kovos. Jie beveik visi buvo jau netenkinai prieš įstojimą tarnystėn, o dar labiau įniršo po įstojimo, pažinę tuos tikslus, dėlei kurių yra užlaikoma armija. Aiškiai patvirtina tą nuomonę apstus pabėgimai iš armijos. Kadangi išdešimties kareivių gal nėra vieno, kurs įstojęs butų armijon dėlei patrijotiško jausmo, tai drąsiai galima sakyt, kad iš penkių dešimtų kareivių, pabuvusių armijoje keletą mėnesių, visiškai nebesiranda nė vieno su patrijotiškais jausmais. Galingieji ponai Washingtone jau ir dabar aimanuoja, kad teip mažai besiranda armijon liuosnorių. Kareivių ir jurininkų jau didesnis nuošimtis yra susipratusių už darbininkus, nors žinoma, jie da neturi supratimo proletarų kliaios. Bet tegul tik socialistai užtvankis juos su gera kliausų kovos propaganda, o pasekmės bus tikrai stebuklingos, ypatingai jos nustebis mūsų viešpačius, — nes socialisto jau nieks nenustebina. Pakol armija ir laivynas bus nuolankūs kapitalistų kliausiai, patol įvedimas sąveiklinės (kooperatyviškos) respublikos beveik nėra galimas. Bet armija nėra

prielanki savo viešpačiams; ar nematote nuolatinių joje sumišimų!

Imkim paveikslan Rusiją. Ar būtų revoliucija padarius tokį progresą, jeigu nebutų iškilusi čia eilė sumišimų armijoje ir laivyne? Ir jeigu galima vest antimilitarišką socialistų propagandą „prispaustoje Rusijoje“, tai kodėl to negali ma būtų daryt „laisvoje Amerikoje“? Šiandien Rusijos armijoje vienintelis ištikimas kareivis, — tai kazokas; jo neuzgavo revoliucijinė propaganda vien dėlto, kad jis nemoka skaityt. Amerikos-gi armijoje kiekvienas įstojantis privalo mokėt skaityt; mes lengvai galime prie jų prieti. Jie negarbina mūsų „tėvelio batiuškos“ (Teodoro I-ojo), nes jie žino, kad jis toks pat žmogus, kaip ir jie. Suvienytų Valstijų valdžia — visuomet netikus ir sudribusi — negalės mūsų propagandą stabdyt.

Vokietijoje, Prancuzijoje, Italijoje ir kituose Europos kraštuose, ar galėtų socialistai garsiai didžiutis savo pergalėmis, jeigu nebutų jų draugų socialistų armijoje ir laivynuose? Vokietijos kaizeris, paveizdan, visas dreba, ne dėlto, kad daugumas darbininkų apsiskelbė esą socialistais, bet dėlto, kad Vokietijos armija pilna socialistų ir visai negalima užtikėt. Galima būtų pristatyt daug tokių iliustracijų.

Toliaus praneša atsišaukime, jog Kalifornijoje (Oakland'e) uzdedama naujas, agitacijai armijoje pašvęstas laikraštis. Metams prekiuos \$1.00 (Adresas: 528 Telegraph avenue, Oakland, Cal.). Galiausiai rašo:

Mūsų sumanymą — propagandą tarpe kareivių — širdingai visi sutiko. Garsus rašėjas,

dr. Džek London, sako: „Jūsų propaganda eis greta socialistų propagandos Vokietijos armijoje; stoka tokios propagandos, stoka kliasinio susipratimo Rusijos armijoje, padarė Rusijos revoliuciją tokia kruvina... Paimta kariuomenė jaunumenė yra derli socializmo skriejimui dirva... Susipratęs kareivis ir susibroliavęs su darbininkų judėjimu, nebus toks paikas ir nešaus paliepus į darbininką“.

Daugumas kitų įžymių socialistų, imant drauge ir redaktorius daugelio socialistiškų ir progresyviškų laikraščių, užgyrė šitą mislį, ir nė vienas socialistas ikišiol nepapeikė.

Dabar, praėjus rinkimams, ar nemalonėtumėt laikraščiai atspaudint tam tikras „armijos ir laivyno“ laidas? Reikėtų atspaudint tiek egzempliorių, kiek tik galima ir išplatint tarp naujai renkamų armijon kareivių bei pačioje armijoje, nurodant kareiviams, kad jie patys darbininkai, kad jų reikalai yra vienodi su darbininkų; bandyt reikia sužadint jų dvasią prie luominio susipratimo, kurs jau pas juos savaime pradeda kilti, nurodyt jiems išplėtojimui tos dvasios kelius.

Ir jūs pats, jeigu nuo redakcijos šitą laišką išpeiksite, pasiūsit į giliausias pragaro apie linkes, vienok — atspaudinkite jį! Dėlei šešėlio Karoliaus Marks, meldžiame jus, nepalaikykite mūsų krašte „suokalbio tyliųjų“ socialistų ir revoliucionierių laikraštijoje...

Kada mūsų žmonės stovės už kanuolių, ir kada jie stovės už mūsų pusę, mes neturėsime ko bijotis; teismai, karaliai ir militariški diktatoriai nieko negali padaryt, jeigu jų nusprendimų neparemia kanuolės, pagaliau „dievas“ visuomet yra tų pusėj, už kurią stoji armija. Viskas ko mumis reikia, tai atsakančio darbo ir iš mūsų pusės energišku pastangų; o tuomsyk galim įvykint

visuotinę sukilimą drauge einantį su visuotiniu streiku.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Šią savaitę nedaug atėjo žinių iš revoliucijos judėjimo. Ir tos pačios paprastos jau nežinomos. Didesni atsitikimai buvo Lenkijoje Siedlece seredoj karės lauko teismas teisė 8 teroristus ir nusprendus tuojuos sušaudė. Lodzijoje buvo pasikėsymas ant policijos viršininko Čechanovskio, kuris paspruko sužeistas į koją. Teroristai metė bombą ir šovę revolveriais ir pabėgo. Užmuštas tik viršininko vežėjas.

Peterburge policija surado vyriausią Socijaldemokratų partijos militantų skyriaus stovynę ir areštavo suviršum 100 tos organizacijos sąnarių.

Subatoj Tver'iuje tapo nedėtas šešiais šuviais garsusis baltojo teroro (t. y. valdžios teroro, represijų) šalininkas buvęs Kijevo general-gubernatorius kunigaikštis Aleksiejus Ignatjevas, kuris kraugerystėje buvo tikras draugas Trepovo. Jis yra atsižymėjęs ir „lenkmetį“ slopinant.

Badas dabar gręsia Maskolijai baisesiu už karės-lauko teismus ir terorą iš abiejų pusių — valdžios ir revoliucionierių. Žmonės, vargsta nevalgę, o dabar da šalčiai kankina, neminant jau valdžios kankynių. Liudnos baisesios ten kalėdos...

Prancuzija.

Prancuzijoje šiuo laiku visai aštriai susikirto katalikų dvasiški su svietiška valdžia, kuri surašinėjo bažnyčių turtus, už kuriuos rinks mokesčius. Pasipriešinimas iš katalikų pusės didelis teip, kad valdžia, nenorėdama tikros naminės karės, paliovė varius tą darbą, elgiasi švelniau. Vienok ji padarė kratą popiežiaus legacijos archyve, areštavo jos

vietininką sekr. Montagnini ir policija jį nulydėjo iki rubežiaus, kad važiuotų sau į Rymą; kai-kurias jo popieras ir laiskus konfiskavo. Popiežius dabar ir pradeda minkščiau elgtis. Galima tikėtis, kad kova neviršys audrą. Juo, kad daugelis ir kunigų ir Paryžiaus kardinolas Richard taikosi prie naujų šalies įstatymų. Katalikų susirinkimai, pagal tuos įstatymus, turi but pranešti vyresnybei, kaip visoki susirinkimai.

Amerika.

Katalikiškoji dvasiškija kečia protestą prieš Prancuzijos valdžios „grobimą“ bažnyčios turtų ir persekiojimą. Net nori Amerikos valdžią pritraukti prie to klausimo. Kardinolas Gibbons sako: „Amerika kuri užjaučia vius(?) persekiojamuosius, turi ir šiame atvejyje užprotestuoti priešais neteisingumą“; ar-gi galės, sako, mano tautiečiai (amerikiečiai) žiūrėt, kaip iš „tukstančių padorių vyrų ir moterų (t. y. kunigų ir zokoninkų) atiminėja turtus, įgytus sunkiu trusu“ (?)

Prez. Roozeveltas gavo „ramybės“ dovaną (\$40,000) iš Nobelio fondo už sutaukimą Rusijos su Japonija ir stengiasi padidint karišką laivyną, nes nemato, kad galės Ameriką sutaukyt su Japonija. Tvirtinama, kad karė neišvengtina ir Japonija laimėsiant.

Ryme, Italijoje, dėlei katalikiškų maištų Prancuzijoje, priešingos kunigų valdžiai ir tikėjimui partijos ir šalininkystės įtaisė dideles demonstracijas prieš Vatikaną. Kariuomenė užstojo gatves. Minia nuliuliavo prie Prancuzijos ambasados. „Šalin popiežių! Šalin klerikalizmą! Tegyvuoja Prancuzija!“ Daugelis demonstrantų užsidegė žvakės ir ėmė giedoti „Miserere“ (psalmę giedamą prie mirštančiųjų) ant ženklų, kad miršta klerikalizmas.

Italijos valdžia, su kuria popiezius po 30 suviršum metų tik pernai susitaikė, dabar apgina dvasiškiją ir remia klerikalizmą, nors ne ilgai teip bus, nes klaupimas atskyrimo bažnyčios nuo valstybės ir ten bręsta.

Isz Amerikos.

Kapitalistų gudrybė.

Viena iš tukstančių gudrybių, per kurias kapitalistai lobsta, yra tai pakėlimas anglies kainos priverčiant visuomenę badauti ir šaltį kęsti. Teip atsitiko keliose vakarinėse valstijose ypatingai Kansase. Geležinkelių kompanijos pradėjo neatvežti anglies, sakydamos, kad vagonų neištenka. Žmonės dėl tos priežasties turėjo kęsti šaltį ir badą, kadangi ne valgomų dalykų iš kitur atvežimų nepristatė. Jau ne tik vargingesni žmonės, bet visa visuomenė sujudo, ir ištyrus pasirodė, kad vagonų yra daug dykų, užkavotų kur toliau nuo miesto. Tarpvalstybinis komisorius sako, kad kompanijos tai darė tyčia, norėdamos pabranginti anglį.

Bankų

bankrutijimas.

Po garsiam Stenslando bankos bankrutijimo, lyg buvo aptykę, bet dabar Chicagoje vėl subankrutijo kita banka — Atkinsono „Lincoln Bank“. Valdiškamjam kamarnikui apėmus banką, Atkinsonas priliš pino kortelę ant kurios buvo parašyta, kad banka tik lig laikui uždaryta ir depozitoriai gausią visus savo pinigus. Bet peržiūrėjus, atrasta bankoj tik 350 dol. Daugybė žmonių tokiu budu liko apvogta apiplėšta.

Rusijos revoliucionierius Geršuni, kurs iš Siberijos pabėgęs į Japoniją ir su pagalba japonų atkakęs į Ameriką, pėtnyčioje gruodžio 14 dieną, kaip rašo

„Worker“, New Yorke sakė prakalbą žydiškoj ir rusiškoj kalboj, susirinkus Carnegie salėje 3,500 žmonių. Aukų Rusijos revoliucijos reikalams tą vakarą sumesta ir prie durų surinkta apie \$4,000.

Mūsų laikraščiai ir keliolika kalbėtojų turi šaukti prie aukavimo per keletą mėnesių, kad surinktų tokią sumą, kokią sumetė vieno garsaus revoliucionieriaus klausytojai.

Amerikos valdžia išleis apie 7 milijardus dolerių ateinantiems metams iki berzelio 30 d. 1908 m.; t. y. — 66 milijonais dol. viršaus už šiuos metus.

Didžiausia suma, apie 115 ir pusę mil. dol. skiriama laivyno užlaikymui, neskaitant da didesnės sumos valdininkų algoms — 138 mil. su viršum (2 mil. mažiaus ne kaip pernai). Viešiemis darbams skiriama \$95,865,540 ir 97 c., o kariūnėi (skyrim nuo minėto laivyno) — beveik 80 milijonų (\$79,950,102).

Isz lietuvišku dirvu Amerikoje

Forest City, Pa. Dirba gerai iš kitur pribuvusiam galima darbas gauti. Žmoneliai geria, meldžiasi, peteriau, mušasi, provijasi ir vėl myluojasi ir geria. Čia kunigėliai pasitaisė sau puotą (baliuką), kaip kiti vadina — keturdešimtis atlaidų, sakė pamokslus per 3 dienas, pirmą lenkams, o antrą lietuviams, rodosi, kad lenkus mūsų kunigėliai geriau myli. Gruodžio 2 d. ir aš nuėšiau savo „griešną“ dušelę, kad nors kiek atleidimo-palengvinimo gautų. Ale ne... vargšė negavo — vis tą patį jungą nelaimingą turi nešti. Prieš mišparą kun. Antanas Kaupas lenkiškai — teip sau poniškai, išpatykų — kalbėjo. Pamislėjau: „tai lėtas vyras“. Potam atsistojo pajiai altorių

prie žibančių žvakių kun. Ku dyrka — plikas žmogelis, ir ėmė sakyti pamokslą apie kudičelį Jėzų Kristų, pamislėjau: „puikus pamokslas“. Tik staiga suriko: Ak, dievulėliau, reikia seserų, reikia, ale ką tas raštininkas sako, nereikia ir gana! Yra čia ir pas jumis tų visų raštų šelpėjas ir platintojas, — rodydamas su pirštu į žmones, — va čia jis yra nenoriu apie jį išreikšti, bet gi širdyje savo turiu, o jūs jam meiliai pritariate ir jį guodojat, priimt tą trucizną į savo namus, tautinat patys save ir savo vaikus... Su tais žodžiais ir užbaigė tą savo pamokslą, kiti kunigai da dvi dienas sakė pamokslus ale neturėjau laimės nueiti paklaudyti jų pamokinimų; klausinėjau kitų, ką kunigėliai šiandien pasakojo; atsakydavo: supaisys kunigų, ką jie sako, kaip jiems geriau, teip sako. Sako, čia jų buvę 9, o aš tik 5 mačiau. Jokios įtekmės nepaliko tik paprastai gardaus šnapsuko, šampano ir alučio išgėrė apšėčiai, ir ištraukė viena paskui kitą su krepšiuokais.

Anglekasio sunus.

Scranton, Pa. „V. L.“

N49 buvo minėta, kad lapričio 25 d. vyskupas pagrasino iškeikimu lietuvių parapijonų, nenusilenkiančių prieš kunigo ir vyskupo savališką gaspadoravimą ir valdymą parapijos turtų. Taigi tą prizadėjimą vyskupas jau išpildė, atsiuntė iškeikimą, kuris iš pamokslinės buvo perskaitytas gruodžio 16 d. Iškeikta tik parapijos komitetas — 11 ypatų. „Prakeiktieji“ negalės prigulėt nė prie parapijos, nė prie kokios nors katalikiškos draugijos — tariant, draugijos negalės jų priimti į sąnarius, visai jie bus atmesti iš avių pulko, išvyti iš avilyčios ir galės but tik teip sau prakeiktais žmonėmis, o ne avimis.

Perskaičius kunigui tą iš-

keikimą, bažnyčioj atsitiko juokai. Mat vienas garsiai ant visos bažnyčios užklause: O kodėl dvylikto nepaminėjai? Bet tai ne naujiena, kad parapijonai su kunigu apsimaiuo žodžiais bažnyčioje, nuo to laiko, kada kilo nesutikimai. (Butų gerai žinoti tų iškeiktųjų ir pravardes. Red.)

Philadelphia, Pa. Gruodžio 10 d. šiame mieste prasi-dėjo, lošimas dramos „The Jungle“ lietuviškų vestuvių. Visų dramos ypatų pravardės tikrai lietuviškos: Jurgis, Ona, Elzbieta, Kršleika, Justinas, Valentinas, Tamošius, Jadvyga ir tt. Drama labai užimanti, susirinkusieji retas kuris susilaiko ne verkęs ir kiečiausio žmogaus jausmus sujudina. Aš manau, kad jį bus lošiama ir kituose miestuose. Taigi draugai ir draugės, darbininkai, jusų privalumu yra tąją dramą atlankyti, ji yra dideliai pamokinantį šeimyniškame gyvenime. Svečias.

Boston, Mass. Gruodžio 15 d. š. m. atsibuvo viešas susirinkimas D. L. K. Gedimino Ukėsų kliubo. Kalbėtojai buvo iš So. Bostono: J. Zubas, J. Grikštas ir P. M. Stanis, iš W. Lynn, Mass. Danilevyčia, B. Miglinas ir S. Gilius, iš Lawrence, Mass. kunigas Jusaitis. Pastarasis kalbėjo apie porą valandų, ragino prie mokslo pirmiau mokintis skaityt ir rašyt (jei kas nemoka), o apsišvietusiems nesunku bus netik knygnus užlaikyti ale ir mokyklas, ne vien bažnytines, ale ir viešas. Žmonių prisirinko apie pora šimtų, nors Bostonė yra apie pora tukstančių. O ir iš susirinkusių buvo didesnė dalis iš apielinkės iš Cambringe, So. Boston, tai gi Bostoniečiai dar maudosi tamsybėj. Gyvena po 15—20 ypatų dviejuose kambariuose ir daugiausia alučiu maitinasi ir netik vyrai, ale ir moters su

mergelėm. Tai gi ir prie viš minėto klubo apie 20 tik priguli.

Lietuvaitė.

Lawrence, Mass. Mūsų kun. Jusaitis gruodžio 10 d. buvo užkvietęs ant keturdėšimts valandų atleidų tris kunigus iš Bostono, Broktono ir New Britain, Conn. Kunigai pribuvo ir prasidėjo dievmaldytė su dideliais atlaisdais. Vietinis mūsų klebonas per pamokslą pasakė, jog gavęs iš Romos nuo švento tėvo pavilijimą suteikti savo parapijos nams didelius atlaisdus. Bet kaip juos įgyt? Žmogus mažai protaujantis greit užmiršta ką jam kunigas bažnyčioje per pamokslą yra kalbėjęs į galvą. Taigi, kad užsiliktų ilgiaus mintys, mūsų prabaštėlis per savo darbštumą pasirupino įtaisyti bažnyčios sklepe šventkromį: razančių skaplierių, dvasiškos spauštuvės knygų vadinamų svietišku-moksliskų, maldaknygių, kryželių, abrozelių knypkių, spilkų ir kitokių daiktų. Bet kiekvienas daiktelis nepaprastas: atlaisdai ir atlaisdai. Prie pardavinėjimo buvo pastatytos dvi puikios merginos; žinoma, kad labiau patrauktų žmones, ypač jaunumę. Ir, matyt, iš vargšų triuso nemažą biznį padarė, nes prekės buvo per daug augstos. Tiek to. Nedėlios vakare po mišparų sakė pamokslą kun. Jakštys iš Bostono. Ne užmiršo paminėti ir valnamanių. Sakęs, jog valnamaniams -bedieviams bus baisus sudas, per nepabaugtus amžius busią kankinami su anioliškais-velniais ir savo tarnais, ant galo baigdamas pamokslą surėkė garsiu balsu: „Bėda bedieviams!“ tik nepaaškino ko kiems. Ir liepė pulti ant kelių prie Motinos švenčiausios ir kitų šventų, ir tuomi pasibaigė pamokslas.

Panedėlio vakare sakė pamokslą kun. Žebrius iš New Britaino. Jis už visus geriau

siai atsižymėjo iškeikdamas socialistus ir laisvamanius; sakė, jog jie pirma sėve vadindavo laisvamaniais, valnamaniais, o dabar socialistais, girdi, laisvamanystė jau velkas paskui kaip uodega. O ta uodega yra bedievytė?! Sakės, kiek jis buvęs socialistų susirinkimuose ir negirdėjęs, kad jie ką kalbėtų apie Dievą. Nors jie sako, kad jie tiki Kristų; bet kunigus ir bažnyčias niekina. „Girdi, kaip gali niekinti, kadangi bažnyčia yra Kristaus galva, o kunigai sąnariai bažnyčios ir pasekėjai Kristaus, kaip gali atskirti sąnarius nuo galvos. Tuo laiku, rodos, Kristus, stovėdamas altorių šluostės nuo veido ašaras ir rodos prakalbėjo į žmones: „Į jus aš kreipiuos skriaudžiamieji ir apgautieji! Ištikro sakau jums, bereikalo tik krikščionimis ir katlikais vadintės, nes vietoje manęs ir mano Tėvo guodojate muitinikus ir apgavikus, kurie apšaukė save mano mokslu, apgaudinėja jus, idant tik daugiau pinigų nuo jus nesuprantančių prisilupti! O aš sakau jums, išvykite iš bažnyčios muitinikus ir parizėjus nepriimkite į savo tarpą tų kurie bažnyčiose pirkliuoja!“ Kun. Žebrius liepė netaikyti ant „burdo“, tų, kurie neina į bažnyčią. Žiurekite, sako, jeigu vieną kitą nedėdienį neina į bažnyčią, tai žinokite, kad jau socialistas... išvykite aną, kad neužkrėstų jus namų bedieviška sėkla!

Utarninko vakare sakė pamokslą kunigas Pėza iš Brocktono. Tas neužsiėmė keiksmu, bet ir neužtylėjo, sakė, kad ir kas-žin kaip kvagždėtų socialistas, norėdamas įbrukti knygutę ar laikraštį į rankas katalikui, neimkite neskaitykite, nes papulsite į amžiną prapultį.

Kelios savaitės atgal buvo surengtos parapijos prakalbos, kur teip-gi buvo ir kun. Pėza, bet ar galima sulygiinti jo pamokslą su prakalba? Nega-

lima! Nes per prakalbas ištikro pasirodė mylėtoju ir užtarytoju nuvargintos liaudies.

Kodėl gi kunigai tik bažnyčias verčia į neapykantos ir prakeikimų urvas?!

Bestimbūris.

New York, N. Y. Čia prišunčiam čekį ant 25 dol. lietuvių tautiškiems reikalams ir skiriamt šiaip: \$10,00 „Liet. Tautiškam Namui“ rengiamam Sus. L. A.; \$7,50 kovojantiems už Lietuvos laisvę L. S. D. P. Likusius \$7,50 į izdą kankinių, nukentėjusių už lietuviystę bei kovoje už laisvę.

Dr. Collins New York Medical Institute.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Prezidento rinkimai.

Shenandoah, Pa. T.M.D. kuopa gruodžio 16 d. savo metiniame susirinkime apkalbėjo T. M. D-tės reikalus ir nutarė sekančiais: į prezidentus perstato J. Ramanaucką iš Minersville, Pa. Męs karštai pritariame atšaukimui paliepusio raštininko iš Lietuvos ir skiriamame kaipo auką \$100 iš T.M. D. išlo.

Adrisai kuopos viršininkų:

Prez. A. Audiejaitis
311 E Centre st.

Sekr. A. Baltrušaitis
Box 83

Shenandoah, Pa.

Pana, Ill. 79 kuopa T. M. D. per susirinkimą 12 d. gruodžio užsimokėjo savo duokles ir prisirašė trys nauji nariai.

Męs renkam prezidentą tą patį M. Paltauvičų.

S: Stočkus.

Jurgis Baronas,
keliaujantis agentas
„Vienybės Lietuvninkų“.

Vienintelis vaistas nuo gerimo.

(Pasakojimas.)

Keletas metų atgal atvažiovo vienas vyrukas iš Lietuvos į miestelį Shenandoah, Pa. Tai buvo gražus jaunas 20 metų vyras ne senesnis. Į keletą dienų kai-kurie brėkerio darbininkai nusivenė ir tą jauną vaikina ir paprašė kad jam duotų darbo. Vaikinas gavo darbą. Teip praėjo kelios savaitės berenkant akmenukus iš anglių.

Vieną dieną vaikinas gavo savo užmokesį už darbą 12 dolerių. Parėjęs namo, uosiprausė ir atėjo į stubą, kur jau kai-kurie buvo girti. Gaspadinė duodama jam stiklą alaus, tarė:

— Te, gerk, Juozai, ba ir tu gavai „pėdę“ šiandien, tai turi pragert da kokius 5 dol., ba tai pirmutinė pėdė Amerikoje.

Vaikinas pažiūrėjo į akis gaspadinei ir tarė žemu balsu, lyg bijodamas:

— Teta! Aš velyk negerisiu, ba nenoriu pragert 5 dol. šiandien. Ir teip mažai gavau pėdės, tik 12 dol., o reikės jums užmokėti už mėnesį 15 dolerių, o aš daugiau neturu, kaip tik šituos. Žiurėkit kiek tik aš turiu pinigų...

Išsiėmė iš kišenius pinigų ir padavė gaspadinei. Toji paėmė ir tarė:

— Čionai 12 dol. Tai 10 — man tegu būna, o du, tai ant pragėrimo—vis jau duosi.

— Tai, kad aš gert nenoriu, —vaikinas atsakė.

— Tai, vaikine, tu nenori, ale męs norim! Žiurėk, visi vyrai man davė po kelis dolerius ant alaus ir degtinės, o tu nenori jau man nė kiek duoti. —Tai žiurėk!..

Vaikinas, matydams jau užpykusią savo gaspadinę, teip vienas sau mąstė: „Kas čia dabar reikia daryti. Reikia duoti vieną dolerį ant pragėrimo, o da vieną tai gal gausiu atgal“. Teip ir pasakė:

— Teta! Aš duodu jums dolerį ant pragėrimo, o kitą, tai man atgal da atiduosite, ba aš norėčia da nors darbinę kepturę nusipirkt.

Gaspadinė jau buvo pusgirtė ir išgirdus tuos žodžius susuko:

— O tai vyras! Už tai te tau šitą dolerį, imk alaus ir gerk, pilkis degtinės... Ką tu čia žiurai, bile tik Amerike, tai viskas bus gerai!

Vaikinas tą vakarą pasigėrė gerai ir ant rytojaus buvo užtektinai gerimo; delto visi buvo linksmi, rėkė, klykė per visą dieną; ans vakaro da ir susipešė: du vaikinai iš tos stubos nuvedė į cipę ant nakvynės, o likusieji namie girti teipgi kur katras parvirto, ten jau ir užmigo. Ir tas jaunas vaikinukas ant stalo pasirėmęs miegojo. O gaspadinė, užvirtus skersai lovą kitam kambaryje kriokė, lyg prismaugta. — O kaip ten ta naktis buvo skaudi blaivam žmogui, tai gali visi numanyt.

Kokia ten smarvė, tai ir gaitve einant reikėjo nosis užsimt.

Tai tokiam padėjime slinko dienos ir savaitės, ir tas jaunas vyrukas pastojo girtuokliu, kad net neturėjo kuo nė gaspadinei užsimokėt, nė drapanoms nusipirkt, nors tuo laiku dirbo anglių kastinėse. Ta jo senoji gaspadinė jį išvarė. Nuėjo jis pas kitą, ir ne ką geresnę. Teip praslinko apie du metai. Jau negalėjo susilaikyt nuo gerimo, per tai ir darbo tankiai netekdavo.

Vieną dieną, neturėdamas darbo, vaikščiojo po miestą, kotukas (kitelis) buvo jau senas sujuodęs, skrybelė — sulaužyta, pats be apikaklės — ot sakant, visai suvargęs vaikinėlis. Priėjęs prie stulpo, pasirėmė ir stovi. Susitikę trys vaikinai sustojo netoli jo ir kalbasi. Vienas sako:

— Tai kur dabar eisim?

— Tai ams pas poną Tabarą.

— Jis geras žmogus — galėsime ait, — pratarė kitas: — Ale aš turiu pirma susijieškot „leberį“ (antrininką), o tai ant nakties reikės ait į darbą.

Tas suvargęs vaikinukas staiga pašoko nuo stulpo ir priėjęs prie tų trijų užklausė:

— Aš girdėjau, jūs norite leberio?

— Teip, noriu, — vienas atsakė: — Ar žinai kokį gerą vaikiną?

— O tai aš noriu gaut darbą, — atsakė suvargęs vaikinėlis.

— Tu nori darbo... O ar tu netingi dirbt?

— Teip — aš. Susimildami mažu priimsite mane — aš dirbsiu teip, kaip tik galėsiu, — prašė su nusizeminimu suvargęs vaikinėlis.

— O kur gyvenim? — užklausė tas, ką nori leberio.

— Ugi Dzerijoje už Readinogo geležinkelio.

— Tai pareik namo ir kaip bus trys po pietų, tai ateik į Maple Hill, apsirėdę su darbinėm drapanom, ir tų rasi mus pas šaptą stovint, tai galėsime eit tuo sykiu po žemę prie darbo.

— Tai vaikinai, eime mes į Dzeriją pas mano gerą pažįtamą saliuininką, tai aš jum tenai užpundysiu nors, ba aš su savim neturiu pinigų, — kalbėjo suvargęs vaikinėlis.

— Mes nenorim, kad tu mum fundytai už tai, kad tau darbą pastoravojam. Žinai, kad man reikia darbininko... Velyk eime, aš tau užfundysiu.

— Tai kaip tamistos vardas? — paklausė kitas.

— Juozas, atsakė vaikinai.

— Tai ką Juozai, einam pas poną Tabarą, da išgersim po stiklą alaus ir paskui galėsime eit namon.

— Na, tai galim eit, — drąsiai atsakė vaikinai.

Nuėjo visi keturi pas Tabarą, išsigėrė gerai. Tas suvargęs vaikinai ten nefundijo, nes ne-

turėjo pinigų. Išsiskirstė visi namo.

Tas vyras, ką nusisatodė Juozą nuvėjęs į darbą rado jau ir Juozą laukiant pas šaftą. Nusileido į kastynes: žemyn ir pradėjo darbą. Juozas dirbo gerai per keletą naktų. Vieną subatos naktį po darbui, atėjus pas skylę, kuria reikėjo išsikelti viršų, buvo tenai kas nors pagedę, kad da neleido keltis, turėjo laukt daugiau negu porą valandų.

Antanas pradėjo kalbėt:

— Tai, Juozai, kur ryto eisi? Ar turi ką nors pasiskaityt namieje?

Juozas atsakė, kad turjis maldaknygę.

— O teip kokį nors laikraštį ar kitokią knygelę neturi? Ar ne teina pas jus koks laikraštis?

— Knygų tai mes turim visi po vieną — atsakė Juozas: — Ale kas tas laikraštis, tai aš visai nežinau.

— Laikraštis yra tokis, ką pareina ant nedėlios arba savaitės syki, arba ir tankiau, ir jis tenai aprašo apie viską: kaip kas kur pasidarė, kur ir kaip kas gyvena, — žodžiu sakant — laikraštis tai yra naudingiausias daiktas žmogui darbininkui.

Na, kaip tas laikraštis pareina? paklausė Juozas: — Ar tai kas nori gali gaut jį, ar tik kantraktieriai?

Antanas nusišypsojo ir atsakė:

— Gali gaut kas tik nori bile tik užmoka piniginis už laikraštį, o jis pareis tiesiok į stubą.

— Tai matai da reikia ir pinigų siųsti jam, — murmėjo Juozas: — Aš mįslinau, kad tai dyka galima gaut.

— Tai matai koki jūs žmonės! Kaip karčiamoj tai kaip jūs išrodote bagoti, o ant laikraščių tai neturit pinigų ir nenorit visai jo skaityt. Jeigu laikraščius tamista butai skaitę, tai šiandien kitokis vaiki-

nas butai ir jau turėtai pinigų, o dabar tai ką turi, tavo visi pinigai pas saliuininkus. O kaip neturi darbo, tai nė saliuininkai nenori, ba žino, kad pinigų neturi.

— Na, tai ką, Antanai... Kaip prasigyvėsiu tai jau reiks užsirašyt kokį laikraštį, žinoma, dabar pinigų neturiu. O kiek jis kaštuoja ant metų?

— Vai tik du doleriu. Ir klausyk, Juozai, tu ateik pas mane rytoj, tai aš tau duosiu kelis laikraščius ir kelias geras knygeles, tai galėsi pasiskaityt.

Į tą laiką paskambino iš viršaus, kad jau gali keltis. Visi sukruoto ir užsistojo ant „kėties“, kuri iškelė visus į viršų. Teip šnekučiuodami parėjo iki Dzerijos tiltui, kur pasakę viens kitam „gerą naktį“ nuėjo kiekviens į savo stubą. Antanas dar priminė:

— Juozai! Nepamiršk ateit rytoj pas mane! Gali ateiti kokią devintą valandą iš ryto.

— Gerai, ateisiu, ateisiu, — Juozas atsakė.

Ant rytojaus apie devintą valandą Juozas buvo jau pas Antaną, kurs tuojaus atėjo iš kito kambarėlio laikydamas rankoj laikraštį „Vienybę Lietuvinkų“ ir tarė:

— Geras rytas, drauge, kaip tau šiandien einasi?

— Gerai, — tas atsakė: — o ko daugiau reikia.

— Tai žiurėk, koki tai laikraščiai yra; te, perskaityk šitą, tai pamatysi kaip dailiai aprašo.

Padavė Juozui „Vienybę Lietuvinkų“, o pats užsimetęs žiponą ant pečių išėjo; nepoilgam laikui ir vėl parėjo, parsinešė bonką degtinės ir mieriukę; keletą knygelių atnešęs padėjo ant stalo ir užlipo ant viršaus; iš ten atsinešė ar tris dideles knygas ir laikraštį „Lietuvą“. Pasidėjo tą viską ant stalo, ir paėmęs degtinės bonką, pripylė mieriukę ir išgėrė. Išgėręs padavė Juozui, sakydamas:

— Gerk, drauge, kokį stiklinuką degtinės, tai bus smagiau skaityti.

Juozas ir išsigėrė vieną, o Antanas paėmė didesnio turinio knygas ir pradėjo rodinėti Juozui, ir keletą gražių ir naujų straipsnelių perskaitė. Juozui net ašaros pradėjo risti per jauną jo veidą... Antanas, pamatęs teip susijudinti Juozą, paėmė ir vėl bonką su degtine ir teip abudu išsigėrė, jau ne po vieną ale net po tris.

Antanas pradėjo Juozui aiškinti apie lietuvius ir jų apsiėjimus ir kaip privalo žmogus gyventi šioj pasaulėj. Juozas klausėsi labai akylai Antano kalbos. Po valandai tarė:

— Žinai, Antanėli, kad tu mane priimtum pas save ant užsilaikymo, tai aš nežinau kaip tau atlygtinėti už tai...

— Tai nėra reikalingas kokis atlyginimas. Tik žinai, Juozai, kad žmogaus yra priderystė žmoniškai gyventi ir reikia suprast, ko žmogus darbininkas yra vertas; o jeigu tu nori, tai gali ateit pas mane, kad ir rytoj. Galėsiu tamistai vietą rast, tik, Juozai! turėsi klausyt manęs, ką aš tau sakysiu!

Antanėli! brolau! Žinai, kad aš tavęs niekada nepamiršiu ir klausysiu, ba matau, kad tik pas tave galėsiu pastot žmogum vėla.

Teip besikalbant apie bedas vargus ir žmogaus buvį atėjo ir vakaras. Jau apie kokią devintą valandą vakare Juozas rengėsi eit namo. Antanas pasiėmęs žiponą apsilviko ir palydėjo Juozą visai iki stubai ir atsisveikinęs su juo grįžo atgal namo; neužilgo su mylima pačiule nuėjo į nakvynę ir sumigo. Panedėlio rytą atsikėlęs Antanas išėjo į darbą. Juozą jau tenai rado. Tą dieną Juozas buvo jau biskį linksmesnis ir daugiau kalbėjo su Antanu ir kitais darbininkais, o sulaukus vakaro po darbui jis per-

sikėlė pas Antaną ir tenai buvo per dieną. Per tą laiką jis atrato nuo gėrimo: nė į burną neimdavo. Vasaros sulaukęs jau turėjo apie 100 dolerių pinigų ir daug visokių knygelių; laikraščius skaitė šituos: „Vienybę Lietuvinkų“, „Lietuvą“ ir du laikraščius iš Prūsų: „Ukiniuką“ ir „Varpą“ ir kitiem vaikinam nesigailėdavo knygelių ar laikraščių ir turėjo gerų draugų užtektinai. Visada nešiojo gražią drapaną. Ir merginos labai pamylėjo dorą, gražų vaikiną, kuris ir merginoms ne kaltę įteikdavo kokią naudingą knygėlę ar laikraštį.

Kai čiamų daugiau nebelankė.

J. Šupaila.

Pajieszkojimai.

Pajieskau vaikiną mylintį laisvę sau dėl apsiavedimo, aš esiu jauna našlė, adrisuokit:

Mrs. J. Naslia

P. O. General Delivery
Chicago, Ill.

Pajieskau savo brolio Petro Norvilo, Kauno gub., Telšių pavieta, Adiškių kaimo. Pirmiausia gyvena Allegheny, Pa. Prašau atsišaukti.

Jonas Norvila

809 Manatham str.
Allegheny, Pa.

Atyda dykai!

Kaip pereituose metuose, teip ir šimet prisiūsimė už dyką dailių lietuvišką kalendorių ant ateinančių 1907 metų.

Atsišaukit ant adreso:

A. Grochovskis & Co.
298 Bedford ave.,
Brooklyn, New York.

Bažnytiniai rubai

Labai pigiai ant pardavimo kaip tai: arnotos, kopos, stulos, kamžos, albos, kielikas, monstrancija, kryžius ir tt.

Daiktai yra gana gražiai užlaikomi ir nekiek nesuniekuoti, bet mes pirkėjams atiduosim už prieinamiausias prekes. Norintieji arčiau dar žinoti apie spalvas drabužių, padarymą ir prekę rašykite per laiškus ant šio antrašo:

P. Grinius, 210 S. Eutaw str.,
Baltimore, Md.

Teatras, dainos, Manalio-gai, Ballus ir Lekiojantis Pačtas.

Ant reikalavimo visuomenės bus atlošta antrą kartą, juokingiause komedija, — Farsas iš 3-jų aktų „Audra Giedroje“. Subatoj 29 Gruodžio (Decem.) 1906m. Pradžia pusė po 7-nių vakare, svetainėje Gergeno „Palace Hall“ 91—93 Grand str., Brooklyn, N.Y. Atloš sąnariai 19tos kuopos L.S.P.A.

Prekė vietų 50, 35 ir 25c.

19-ta kuopa L. S. P. A.

Kas grumoja mainu darbininkams.

Nnija, kuri tiek daug jiems gero yra padarius, yra apleista.

Dabar, žiemai prisiartinus ir angliakasyklose visur darbams sparčiai einant, tikimės, kad mainieriai daugiaus pasirūpys apie savo uniją, nei rupinos per visą vasarą, ypačiai tikimės, kad mūsų žmonės parodyt prezidentui Mitchellui, jog jie iš visokių tautų yra ištikimiausiais.

Kada pavasaryj unija kovojo, idant išlaimėti kontraktus su savininkais, tada mūsų žmonės parodė, jog netik yra gavtavi klausyti ką prezidentas ir unija liepia, bet teipgi yra gavtavi streikuoti ir neit dirbt kada tik reiks.

Skaitlius jų išvažinėjo į kitus miestus, o kiti net į Europą. Beveik visi šitie dabar sugrįžo į kasyklas ir reikia tikėtis, kad jie sujudys uniją ir padidys jos sąnarių skaitlių.

Neseniai laikytoj prakalboj prez. J. Mitchellis kalbėjo apie reikallngumą, kad anie tuksantčiai darbininkų kasmet pribunanti į anglies šalį, laikų įgytų apšvietimą. Cia atsime nam, kokios sunkenybės stojis prieš žmogų naujai pribuvusį nemokantį šios šalies kalbą ir budus. Tai galima pasakyti apie mūsų žmones. Jie čionai pribuvę atranda, kad daug reikia jiems mokintis.

Tie vienok, ką atvažiuoja į

anglies kraštą ir čionai kasyklose darbą gauna, viename dalyke naudingiau stovi ne tie, ką fabrikuose darbą randa. Tai yra, jiems sinlosi proga prisirašyti prie mainierių unijos ir tosios didelės organizacijos susirinkimuose patirti daug kas jiems ant didelės naudso išeis.

Naujas abrozaz.

Shenandoah'rije susitvėrė draugystė po vardu „Lietuviška Dailos Draugija“, iš angliško vadinama „Lithuanian Art Association“, kuri išleis paveikslą, kokio lietuviai da neturi. Tas abrozaz perstatys, kaip Lietuvoje dabartinėje revoliucijoje revoliucionieriai drasko kanceliarijoje maskoliškas popieras, išmeta caro paveikslus ir priverčia vaitą (staršiną) sumindžioti caro portratą. Sis paveikslas bus pignuose koleriuose, ne teip kaip kiti Lietuviški abrozaz, kad yra atspausti tik juodu atramentu. Jis bus gatavas tuojaus po Naujų metų. Jo prekė bus 1 doleris. Bet tokį abrozaz išleisti kaštuoja daug pinigų, nes artistui už nupiešimą reikia užmokėti keli šimtai, keli šimtai padarymas klisų ir keli šimtai kaštuos jo atspaudinimas. Tai-gi reikia didelės kruvos pinigų. Kad palengvinti sau ir kad jūs galėtumėte pigiau nusipirkti tą abrozaz, nutarėme, kad prieš jo užbaigimą, kol da jis negatavas, pardavinėsime jį pigiau, t. y. tik po 75 centus. Kad jūs žinotumėte, jog čia nėra jokios apgavystės, parodome koki ištikimi vyrai yra galva tos draugijos, kuri išlais tą abrozaz — teip, prezidentu „Lietuviškos Dailos Draugijos“ yra p. P. W. Birštonas, prezidentas „Susiv. L. A.“ zinomas visoj Amerikoj; vice-prezidentas yra p. L. M. Kazunas, aptiekorius, T. M. D. izdininkas; sekretosium yra p. Šliakys, „Darb. Vilties“ išleistojas; kasierius yra p. S. J. Mcekaitis, žmogus teip-gi visiems zinomas. Tai-gi be baimės galite šelpti šį užmanymą. Už 75 centus galite gauti tą abrozaz tik iki Naujų Metų 1907, o paskui, kad jau jis bus gatavas, niekas pigiau negaus, kaip už \$1.00. Teip-gi primename, kad dalį pelno paskirsime pašelpai liuosybės jieskotojų Lietuvoje.

Kas nori sušelpti gerą užmanymą, tegul atsiunčia tuojaus subskripciją: 75 centus ant šio adreso:

LITHUANIAN ART ASSOCIATION
P. O. BOX 133, SHENANDOAH, PA.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziaudien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tąsa.)

pasiliauja ant visados. Gotthardas Kettleris gaus Kuršą ir Žemigalę su titulu kunigikščio su tiesa lenystės; jo savastis susidėdės iš: vyskupystės Kuršo ir visos šalies, gulinėios tarp Dauguvos, Žemaitijos ir Lietuvos; jis pats ir jo visa žemė per 6 metus bus valni nuo kariškų sunkenybių. O kas yra po dešinei pusei Dauguvos, beje Vidžemis, Estonija draugė su Tėrbatos vyskupyste tampa savastimi karaliaus ir jo įpėdinių ant visados. Ryga valna yra nuo kitokios vyresnybės; vadais mieste ir pilyje karalius paskirs tengymius Vidžemiečius; burmistra aprenka magistratas, o karalius patvirtina. Kunigaikštis Kuršo gali mušti pinigus, ant vienos pusės — savo paveikslą ar ženklą, ant kitos — paveikslą karaliaus ar ženklą Lietuv.-Lenkijos. Toji sądora patikrina įkunyjimą Vidžemio į did. Lietuvos kunigaikštystę, nors luomos Lenkijos ir nesutiktų ant įkunyjimo į visą respubliką. — Apart to karalius apdovanojo atskira privilegija Vidžemio poniją. Prisiekiė viernumą karaliui ir pavaldinystą: archivykupas Vilnius, magystras Kettleris, pasiuntiniai luomos ricierių ir miestų; ponam Zyg. Augustas prisiekiė iš savo pusės laikysis sątaikos.

Pradžioje 1562 m. atkako į Rygą karaliaus kamisoriai po vada Vilniaus vaivada, Radivilo. Sisirinko luomos ir likučiai kryžėvių į pylį, kur perstasyta tapo sądora. G. Kettleris ilgoje kalboje nurolė atmainas laiko ir papratimų ir neberekalingumą Vokiečių zokono, ir todėl jis panaikinąs Vidžemyje zokoną vokiškų ricierių špitole: Mergės Marijos Jeruzolimiškės, atvalnydamas jo sąnarius nuo apžadų; po tam numetė nuo savęs zokoną plosčių, ankšinę sągą ir mistro kryžių, teip pat padarė ir zokoninkai ten esantieji. Kamisoriams atidavė pečvietę zokono, popiežių ir ciesorių privilegijas, raktus nuo archyvų, raktus Rygos. Teip tai pasibaigė kardininkų zokonas. Radivilas apšunkdino Kettlerį kunigaikščiu Kuršo ir Žemigalos, teip gi atstovu karaliaus Vidžemyje. Teip tad, nors Zyg. Augustas vadinosi viešpačiu, Livonija tapo padalinta ant 5 dalių: Kettleris gavo Kuršą ir Žemigalę, Danijos karalaitis Magnus turėjo Oezelio salą, Švedų karalius Erikis — Rėvalį, Harriją ir pusę Virlandijos, Maskolija — Tėrbatos vyskupystę, Narvą, Allentaken, tulas dalis Gervelandijos ir Virlandijos; prie karaliaus gi pasiliko vos trečioji dalis. Už tokį padalinimą kalti buvo patys Vidžemiečiai ir Estai, kam pasidavė Švedams ir Danams, atuoť ką visi būtų prisiekię Zyg. Augustui, kuriam lengviaus būtų bėvę ginti visumą nuo Maskolijos. Teip pat kam Oezeliečiai nesipriešino, kada juos vyskupas pardavė Magnui, ir neprisidėjo prie Kettlerio? Juk reikalai Vidžemio būtų geresnį buvį turėję. Dabar juk Zyg. Augustui prisiejo imtiesi su Danų priekabėmis, Švedų įsimaišymu ir užkariavimais Maskolijos. Kettleris, po zokono kasatai, apsigyveno Jelgavoje ir aptyko, ir karalius turėjo valdžią Vidžemio pavesti Chodkevyčiui kaipo gubernatoriui. Svedai, kalbinami, kad sugražintų Estoniją, rengėsi ir likučius jos pavietus pasiglemžti: tenykštis valdymieras apgulė

Verssenšteina, bet tapo per Lietuvių vadą Tolvaišą (Talwoš) į plėnį sumuštas. Su maskolija reikalai ėjo aršyn: nors pylis — apart Tėrbatos — buvo Lietuvių rankose ir nors Lietuviai apgulė laikė Pleskavos pylis Opočką ir Nevelį, vienok kniazius Petras Serebriaunij sumušė Lietuvų kariumenę aplinkėse Mstislavo; kniazius Kurbskis nudegino prymiesčius Vytebsko; maskoliai grobstė aplinkes Dubrovnos, Oršos, Kopyliaus ir Šklovo. Už tai hetmonas Radivilas suardė popylį Vieliziaus, o Chodkevyčius grėsė Tėrbatai.

Pavasariop 1562 m. Ivanas rengė kelionę į Lietuvą, nors nudavinėjo pageidaujās sutaikos. Lietuvos hetmonas Radivilas ir Lenkų Fl. Zabrzydovskis traukė į parubežį. Radivilas nesutikęs priešų kariumenės apsisotjo abazu palei Dnieprą ir nupustyjės Smolensko šalį, traukė pas Vytebską, iš čia į Vieliziaus pavietą ir Vielizių nudegino. Zabrzydovskis gi, pro Polocką, nuėjo linkon, Ozierzysčios, po tam pas Nevelį, kur susirgęs pavedė vadovystą Lesniovolskiui. Tas, su maža kariumene, neužilgo susitiko su maskolių 45.000, po vada kniaziaus Kurbskio, ir apsidrutino artymais Vieliziaus. Maskoliai užgulė, bet praradę 3.000 savųjų, atsitraukė. Veikiai žiemai užstojus, Lesniovskis sugrįžo atgal ant žiemavojimo.

Reikia čion pasakyti, kad tą rudenį karalaitė Katarina ištekejo Vilniuje už Jono, kunigaikščio Suomijos, sunaus Gustavo Vazos, o brolio karaliaus Švedijos Erikio: sujungė juodu Vilniaus vyskupas Valerijonas Protaševyčius, akyvaizdoje karaliaus Zyg. Augusto. Jonas paskolino kraitį karalaitės dėl karės Vidžemiškės, užstačius jam Estonijos pylis: Veissenšteina, Kurkus, Ėrmis, TriKate, Helmet ir kitus žemiškus lobius. Sunų iš tų sutuoktavių gimusį vėliaus respublika turėjo ant savo sosto, žinomąjį karalių Zygmantą III.

Tuomi tarpu Ivanas siuto ir tuzo už ištekėjimą Katarinos, ir skaitė tai sau už jeibį. Galop 1562 m. jis rinko didelę kariumenę Mozaiske — į 280.000 žmonių ir 200 armotų, ir sausyje 1563 m. pats su ta spēka iš nejučių apsiatė Polocką, kada Zyg. Augustas Vilniuje seimavojo dėl lėšų businčiai naujai savo kompanijai. Ant greitųjų susizgribęs, kam nersergėjo svarbesnių punkty, karalius pasiuntė hetmaną Radivilą iš Minsko su 2.000 Lietuvių ir 1.500 Lenkų linkon užgultų vietų. Radivilas išvaikė gaujas pustytojų ant kairio Dauguvos kranto, išvengęs mušį su didesnėmis spēkomis J. Rephino ir S. Paleckio užėmė drutą vietą į pusantrios mylios nuo Polocko, idant neleisti pustyti šalį linkon Vilniaus, nes imtiesi kaip būtų galėjusi sauja musiškių su tytveikomis maskolių pas Polocką? Į visatiną išsirengimą šlėkta vangiai tetraukė, o iš magnatų tik Radivilai su savo žmonėmis tepribuvo. Polocke vadovavo tenykštis vaivada St. J. Davainius; buvo ten ir tuntas Lenkų po vada Vierzechliuskio. Ant nelaimės naršus liet. ricierius Grigas Golubickis iš pačių pradžių krito, begindamas miestą; o čia šturmuojimas vienval traukėsi su dideliu pasistengimu. Tad Davainius, idant nepristokti maisto, rįžosi miesčionis paimti į pylį, o kaimiečius, subėgusius iš aplinkinių kaimų — į 20.000, — išvyti laukan ir ginti tiktai pylies sienas; nors Gliėbavyčius tam priešinosi, tačiau vaivada liudį išvyjo ir miestą pats nudegino. Kaimiečiai, žmoniškai maskolių priimti, parodė laukuose rusius, kur javai buvo užkasti; iš kitos gi pusės ir miesčionys liovėsi baimyjęsi maskolių sragumo: atlėžo smagumas gintiesi.... Nudeginimas miesto

palengvino darbą apgultojams nes jie galėjo prisidengti griuvėsiais miesto, o turtai, sunėsti į pylį, masino tuomi labiausiai ant paėmimo. Po ilgų šturmojų dingo viltis apsigynimo, ir pasidavė. Senas vaivada Davainius su visa savo šeima ir visi ricieriai iškako į nevalę (jis persėdėjo 4 metus Moskvos kalėjime); miesčionys neteko savų turtų, bažnyčias katalikų maskoliai suardė, žydus ar krikščionis ar Dauguvoje skandino. Taip puolė Polockas, turtingas ir žmoningas miestas, garsus plačią pirklyba ir dirbtuvėms, lektyniauvės su Ryga. Kareiviams Ivanas pavelyjo grįžti namon.

Ivanas sugrįžo į Moskvą triumfą kelti, o jo bajorai, atstumę Radivilą iki Minskui, pustyjo šalį link Vladimiro. Su rinkęs kelias dešimtis tukstančių šlėktos, Radivilas apgulė Polocką, bet be pasekmės, nes ir armotas bijojo partraukti dėl tulos pavietrės ten viešpataujančios.—Negeriaus dalykai vyko Vidzemyje: Švedai paėmė Pernavą ir Veissenšteiną nuo Lietuvių, o nuo Danų Lealių ir Hapsalį. Vienok Fridrikis II sutarė taiką su caru, užganėdintas sala Ozelio ir provincija Vika. Švedai ant 7 metų sutardami su Maskolija sudėjimą ginklų, labiausiai dar apsunkino karaliaus reikalus Vidzemyje. Varšavos seime pradžioje 1364 m. jis norėjo suvienyti Lietuvą ir Lenkiją į vieną respubliką, ir savo deklaracijoje apskelbė punktus velytinios unijos. Ponams išvažinėjus, karalius kreipėsi prie Ivano, ar priimtų paslus Moskoje; tam gi atsakius, kad „paslų nė plaka nieks, nė kapoja“, Zyg. Augustas pasiuntė J. Bikauskį ir V. Mackevyčių tarybas vesti dēlei sątaikos. Bet štai įvyko parubežyje keblumai: Mik. Visniovieckis pustyjo Sieverinę šalį, o B. Saburovas atsimokėjo nūdeginitu Lukomliaus. Atvyko į Moskvą didieji pašlai — Chodkevyčius, Valavyčius ir Aaraburda. Ilgos tāsynės ėjo dėl titulo „caro“ ir dėl Vidzemo; caras nesutiko nė ant ginklų sudėjimo.

Tad 1564 m. kniazis P. Šuiskis pustyjo Polocko vaivadystę ir turėjo rupintiesi paimti Vytebską; kniazis P. Serebrianyj iš Viazmos iškilo su 50.000 kareivių pustyti pakraščius Dniepro, pokam turėjo susivienijęs su anuo traukti per Minską į Vilnių. Šuiskiui pasisekė atkakti iki Časnikų. Hetmonas Radivilas stovėjo abaze su 4.000 žmonių, ir prie jo prisidėjo Jonas Chodkevyčius, Zėnavyčius, Sipiėga, Karsokas, Bakas ir kisi; sutarė užgulti ant Šuiskio. Mušis įvyko saulei leidžianties, notoli Oršos ant laukų Ivansko. Krito Šuiskis, broliai Paleckiai, ir 25.000 maskolių; kiti pabėgo į Polocką ar pateko į nevalę; grobis abaze buvo laimėtas didelis. Lietuvių krito 20, o sužeistų buvo 700. Serebrianyj, kurs stovėjo kitoje pusėje Oršos, išgirdęs apie tą Lietuvių pergalę, subruzdavo trauktis atgal keliu į Smolenską; visoj jo kariumenėje skambėjo: gėlbėkis, kas gali! Tuom tarpu Kmita su maža sauja kareivių dar labiausiai maskolius pagąsdino, taip, jog jie paliko 25.000 vežimų su apginklavimais dėl 6.000 žmonių. Kad maskoliai pamatė, jog Kmita juos apgavo, pakelini iš Dobrovnos į Kryčevą viską ugnia ir kardu teriojo; po tam sugrįžo į Solenską vasario mėnesyje. Vos birzelyje maskolių kariumenė (13.000) tepasirodė vėl pas pylį Ozierzysčė, po vada kniaziaus J. Tokmakovo, ir ją apgulė. Vytebsko vaivada St. Pocius (Pac) dėl atkirtimo pasiuntė į 2.000 raitelių po vada J. Snieporodo, kuriam pasisekė maskolių 5.000 paguldinti ant mušavietės, o kitus išvaikyti. Po tam Snieporodu sugrįžus į Vytebską, Tokmakovas surinkęs savą išsibarsčiu-

sius kareivius iš nejučių užgulė ant Ozierzysčės, ir įsiveržęs į vidų visą įgultinę išpjovė. — Vadas-gi Buturlin su Totoriais ir Morjva iš Smalensko iškakęs pustyjo ugnia ir kardu Paldniepres, ir 4 800 žmonių išvedino į nevalę. Už tai F. Kmita įsigrudo į Sieverinę šalį, nupustyjo aplinkes Krasnopolio, ir sunaikino Pačapovo miestą, kur užtiko pasislėpus pirklius iš Azijos su brangiais pardaviniais, vežamais į Moskvą. Karališki kazokai taip pat grobstė, ką galėjo, pietiniuose Maskolijos parubežiuose, o Vidzemyje Lietuviai nesnaudė įkyrėdami maskoliams Terbatos vyskupystėje.

Tame laike įvyko emigracija iš Maskolijos ypatų nemenkos svarbos. Kniazis Dimitras Visniovieckis, už carą kovojęs prieš Totorius su kazokais, patekęs į nemylistą carą, persiprašė Zyg. Augustą ir sugrįžo į Lietuvą; bet ir čia jis neilgai pabuvo. Maldavijos bajorai prikalbino jį numetus vaivada Steponą užimti jo sostą; bet suviliotas pateko į rankas savo priešo, kuris jį su vyresniais kazokais išsiuntė į Caregradą, ir ten jis tapo pakorintas ant vagio. Po Visniovieckio į Lietuvą perėjo augšti urėdininkai Aleksis ir Grigas Čerkaskiai; bet žymiausių emigrantu buvo kniazis Andrius Kurbskis, karžygys pas Tulą, Kazanių, Baškyrų stepuose ir Vidzemyje atsizymėjęs. Buvęs numylėtiniu caro, pateko į nemylistą. Buvo tuomet valdymieru Terbatos, ir pabėgo į Valmierą, kur Lietuvių vadas priėmė jį svetmylingai, vasarą 1563 m. Zyg. Augustas davė jam Kovelį į savastį ir priėmė į savo dumą. Kaip vyras apšviestas jis pagriso carui savo gromatomis, ir kaip zinovas savo šalies, jis nemažai Maskolijai užkenkė: ragino karalių kariauti ir pasisamdyti Totorius¹⁾.

Per apsileidimą Zyg. Augusto Švedai užėmė Rėvalį, ir Veissenštein jiems atiteko. Sustabdė jų užemimus Mik. Tolvaiša, smagiai sumušdamas pas Kirempę. Taip-gi Lukošius kunigaikštis Svirskis laimingai mušėsi su Švedais, o nuo maskolių atėmė šturmu pylis Karkus ir Helmet.

Kurbskiui raginant, Zyg. Augustas pasamdė kareivius, kurie po vada liet. hetmono ištraukė pas Polocką. Krimo Totoriai su chanu Devlet-Girėju į 60.000 apgulė Riazanių, nors be pasekmės. Ivanas liepė metropolitui siundyti žmones prieš „eretikus“ Lietuvius ir rengė kariumenę. Radivilas per 17 dienų mėginęs Polocką paimti, atsitraukė į kairį Padauguvį. Maskoliai užėmė pylį Ozierzysčė. Kniazis V. Prozorovskis nuvijo nuo apgulimo Černygovo Povilą Sipiėgą. Kurbskis, gavęs 15.000 žmonių, tarp jų ir liet. Totorius, grobį plėšė aplinkesė Velikije Luki. A. Polubinskis Vidzemyje pustyjo Terbatos valsčius; kitas tuntas plėšė Pleskavos parubežius, iki Višniakovas su Pleskavėnais atgal neatmušė. Kovo mėn. 1565 m. Lietuviai apgulė pylį Krasnoi; ateinant J. Šuiskiui ir J. Šeremetjevui dėl atkirtimo, Lietuviai juos sumušė pas Vėles ir pustyjo šalį iki Ulecho. Mažų kelionių, iki žiemai užstojant, tapo daugybė atlikta: prieš Novgorodą, klištorių Pečėriškį ir tt. Bet karalius vienval sapnavo apie sątaiką, ir gegužyje 1565 m. vėl pašlai — Chodkevyčius, Tiškevyčius ir Haraburda—atkako į Moskvą. Caras sušaukė tautišką dumą iš 339 ypatų, ir žadėjo per paslus sątarautiesi apie sątaiką; karė tapo sustabdyta, suiminiai tapo išmainyti. Vienok Ivanas

1) Reikėtų kam-nors ištraukas padaryti dėl Lietuvių iš „Skazanija Kniazia Kurbskaho“.

(Toliau bus)

Vokietijos socialistų juok-dariškas-satyriškas laikraštis „Der Wahre Jacob“ (teisingasis Jokubas) išėina kas-savaitė po 200,000 egz. ir per metus duoda gryno pelno 10,000 dol. kurs visas eina socializmo propagadai.

Longvas darbas!

Geram žmogui nusipirkus drūka-vojamą mašiną spaudinėt visokius tikietus popierius knygeles ir tt. yra geras uždėtis sū parduodu su visais įtaisymais ir visokioms literoms labai pigiai mašiną. Akvatninkas dazi-nok daugiau per gromatą, adrisuok:

G. Baronas,
131 16th st. S. S. Pittsburg, Pa.
„Vienybės Lietuvninkų“ keliau-jantis agentas.

Didelis Balius!

Dr-tės šv. Mikolo Breslau, Pa. bus keliamas 29 d. gruodžio, subatoj, 1906, salėje F. Baleišio. Muzykė bus kono-puikiausia. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaiteis iš visos apielinkės. Įiga visiems do-vanai. Komitetas.

Trečias Balius!

Minersville, Pa. Parengė Teat-raliska „dr. A Guzučio“ ant 31 d. Gruodžio 1906 m. ant užbaigimo šių metų. Pelnas bus skiriamas į dvi dali. pusė revoliucijai, o antra dalis Pottsvilės ligonbučiui. Balius pra-sidės nuo 7 vakaro ir trauksis per naktį. Muzykė grajys ko puikiau-sius ir geriausius škius. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaiteis atsilan-kyti, netik vietinius, bet ir iš aplin-kiųjų miestelių.

Įanga 25c. moterims dykai.
KOMITETAS.

Didelis Balius!

Parengtas Draugystės Lietuvos Sunų, atsibus 31 dieną Gruodžio (December) 1906 (prieš Naują Metą) Prasidės 7 tą valandą vakare ir trauksis iki 2 nakčia. Salėje Harial (Landmesser's) 180 So. Main st. Wilkes-Barre, Pa. Muzikas bus kopuikiausia. Užprašom visus lietu-vius ir lietuvaiteis, kaip vietinius teip ir iš visos apielinkės pasilinksminti, užbaigiant šius senus metus ir su-laukti linksmiai naujus.

Tikietas 25c.
KOMITETAS.

DIDELIS BALIUS!

Moterių draugystės šv. Cicilijos, atsibus 31-d. Gruodžio 1906, (prieš naują metą) Prasidės 7 val. vakare. Ant ARMORY HALL, Pittston Pa. Muzika bus kopuikiause. Užprašom lietuvaiteis ir lietuvius, kaip vie-tinius ir iš apielinkės pasilinksmint. Tikietas.....25c.
Komitetas..

Darbo Offisas.

Kas nori gauti darbą arba darbi-ninką, tegul kreipesi pas:
JURGI MACEVICZIŲ,
136 E. Main st. Plymouth, Pa.

Pigus išpardavimas,

Visokių tavoro, kaip to: torielkų, stiklų, puodų ir visokių baldų iš-rengimui stubos, skaitliuje 1846 ma-žmozių, sidabrinių peilių, šakučių, puikių stiklinių, reikalingų daigtų prie virimo, viokių geležinių prietai-sų, teipgi visokių palivotų bliudų, pamergintų bliudų, lėliukių ir viso-kių daigtų del švenčių.

Didelis pigumas pijanų, vargonų, prekės \$125.00 iki \$150.00—bus parduoti nuo \$150.00—bus parduoti nuo \$25.00 augščiau: brangus pi-janai bus parduota už \$35.00 augščiau. Viskas tur but išparduota tuojaus o budinkas taps nugriautas.
W. COOMBS,
25 E. Main Str; Plymouth, Pa.

Lotinų priežodis.

„Proga turi plaukus ant kaktos, bet plika ant pakaušio“. Jeigu tamista ją pasigausi, ateinant, tai galesi ją palaikyti, jeigu gi praleisi progą, tai niekadus ją nepasigausi. Pas pats yra su liga. Jeigu ant pirmo ligos apsiereiškimo jai užstosi kelią, pergalesi ją; vienok jeigu ant pirmų ligos apsiereiškimų netėmynsi, nepaisysi, liga įgaus šaknį jūrų organizmą. Nepaleiski tamista progos, pasinaudok iš progos. Kaip veik tamista pajausi, kad organiz-mas neveikia atsakančiai, vartok Trinerį Amerikonškąjį Elyxirą Kar-čiojo Vyno. Vaistas tuojaus atitai-sys organizmą, pageris apititą, pra-šalys nerviškumą, išbalkiną ir gels-vumą veido, negromoliojimą, dau-gelį atsitikimų galvos skaudėjimo ir neveikimo žarnų. Gaunamas ap-tiekose. Kiekvienam, kuris patus 10c stempas, prisišūnų dailu mė-nesinį kalendarų.

Gaunamas visose aptiekose, arba pas patį fabrikantą Jozapą Trinerį 790 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Nauju metu Balius!

Surengtas Dr. D. L. K. Vytauto, atsibus 1-mą dieną Sausio 1907 m. Prasidės 2-rą valandą po piet ir trauksis iki 12 nakčia, SALĖJE Fr. ZDANAVICZIAUS, Plymouth, Pa. Visus lietuvius ir lietuvaiteis, kaip vietinius ir iš apielinkės už kviečiam pasilinksmint. Komitetas. Tikieta 25c.

„Lietuvos Ukininkas“ LAIKRASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms Išėina du kartu per savaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto. Lietuvoj metų prekė....\$1.80; Amerikoje.....\$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos lai-ke, ir geri pamokinimai ukės reika luose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai
M. J. DAMIJONAITIS,
3120 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Jul. Chmieliauckas.

Laiko karčiamą puikioje vietoje. Lietuviai nepamirškite atsilan-kyti pas savo viengentį. Teipgi reikale suteikia draugišką rodą.
JUL. CHMIELIAUCKAS,
558 Wyoming Ave. Wyoming, Pa.

JUOZO SKADO,

COYNE, PA (BARBERTOWN).
Skanus Alus, puikiause Arleika, visoki Vynai ir kvopenti Cigarai. Atsilankykite pas savo tautietį.

Zemlapis

LIETUVIŠKAI-LATVIŠKO KRAŠTO.
Didumas 28x30 colių.
Prekė 75 centai.
Gaunamas pas
J. J. Paukšį, 224 E. Main st.,
Plymouth, Pa.

Brangintinas receptas prisiuncziamas dykai silplnems ir nerviszkiems vyrams.

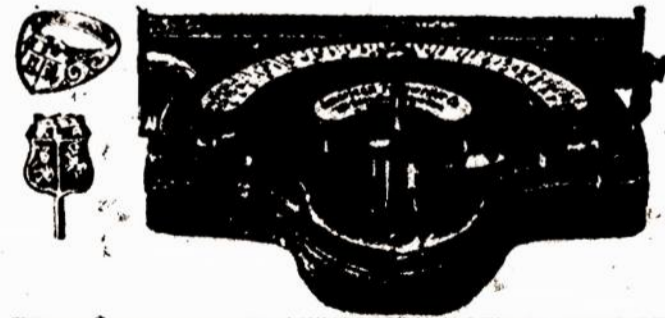
Asz turiu savo nuosavybėje receptą brangi-ninam vaistui, prirasxomam garsaus daktaro, kurio asz telravau atlinkdamas eopąją esalį. Asz žinan las patyrimo, kad vaistas padirbtas pagal esitą receptą yra esizdlen geriausais silplnems, nerviszkiems ir beveikacziams vyrams. Asz žinau dėlto, kad jis man sugražino sveikatą po ilgo sirgimo nusilpnėjimu, nerviszkumu ir abelna ne-sveikata ir t. t. Asz pirma to iszmėginau specia-listas ir įvalitis vaistes bei gydymus be matomo pagerėjimo. Teipgi žinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta ar kita liga nuo persidėjimo, jeopye-tės paklydimų, praalzenimų ar perdėjimų, kaip nerviszkumo, nncbėgių, sunykimo vyrybės, bly-gos atmaties, ausalkinto gyvumo, stokos ambi-cijos, ezmurknybės, nedrausmo, skaudėjimo ešf-rose, abelno nesveikumo ir t. t. kurie rasė žina, teipgi iszalgydė, kaip ir asz pats.

Zinodamas, kaip sunku iszalgydyt eztoje esz-lyje, asz užsimačiau pagelbėti kitiems ir kožnam reikalaujanziam tokio vaisto parasiusiam pas mane, asz pasiulei nuorasą esito recepto ir re-kingus patarimus užpecėtytame laisake dykai. Receptą gali autaisyti geroje aptiekoje už maus pinigų. Klausyk mano rodos ir pamėgink, o pa-matysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi svei-kas, tirtas ir isimigos. Asz už savo patarnavi-mą reikalauju 50 ct. tau pasveikus. Niekuomet asz nereikalauju daugiau už esitą mašą sumą ir nereikalauju jos kol tu visiszkai nepasitaisyei, idant pasui geriau galėtum branginti mano pa-tarnavimą tau. Asz nesilncziui nieko apmokestin ir neturiu jokio esmiso iszgauti pinigų ar par-duoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasl mane apkelingu, tai tiesiog gali mane apkelbti per ezitą laikraztį.

Idazx esizdlen, kadangi ezita žinia gal ne-atelkatos daugiau. Atmink, kad gausi receptą ir vltus patarimus dykai ir tu nereikalauji man sil-eti 50 ct kol nepasveikel. Adressas:

C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.

NAUJAS ISZRADIMAS.

Szitas ZIEDAS ir SPILKA i nektalza yra padaryti isz geriau-sio aukso, ir su lietuviszkais pa-veiksiais: Zirvaikio, Szvento Kasimiero ir Did. Lietuvos Kunig-alkcezcio Vytauto, tinkami ne-szioti kožnam vyrui. Tokį ziedą, kur niekas negalėtu padaryt nė už \$50, asz parduodu už \$7.00, o spilką už \$2.00. Kožnas orde-riuojantis ziedą turi su siaura popieriuke pamieruoti piršto storumą ir popieriuke atsizeti drauge an orderiu, o asz žinosiu kokio didumo z edą nusizeti. AMERICAN drukvojama maszinkė yra reika-linga kiekvienam žmogui; su ja galima drukuoti be jokio mokslo greitai ir gražiai, teip pat kaip su maszinkė už \$100. American drukvojama maszinkė yra geriausia, visų parduoda po \$10.00, o asz parduosiu už \$8.00. Parduodu gražianisla popierų dėl raszymo gomatų į tėvynę Lietuvą su visokiais ai skaitymais ir dainomis, toz'ną už 25 ct, 5 tuzi-nai už \$1.00, taktantis az \$7.00. Užlaikau puikiusisų ir naujausio iszdarbio prueszkų armonikų kurių Amerikoje niekur negalima gauti. Pas mane galima gauti visokių tavorų, kokį t k kas nori, pigiau kaip itur. Lalkrodėlių, lencingėlių, kompazų, kolezikų, spilkų, britvų, muzikalieszkų instrumentų, monų knyga, visokių istoriazkų knyga ir ma'daknygtė, okių tik nori. Kas norėtu apturėti katalogą tegul prisiunczia už 4 ct. marzų ir teisingą adresą, o apturės didelį katalogą d y k a i.

112 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
KLEMENS WILKEVICH.